GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

głos LUDU

DZIŚ W NUMERZE:

Szkoła na Tarasie str. 3
Zaolzie i Beskidy oczami malarzy str. 4
POP-ART – nie tylko o sztuce str. 5
Liderzy nie zwalniają tempa str. 8

SOBOTA
1 WRZEŚNIA 2007
NR 101
ROCZNIK LXII
CENA 6 KČ

tel.: 558 731 766
faks: 558 740 044
info@glosludu.cz

Fot. KATERINA CZERNA

Dziś o godz. 17.30 zespół Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego wystawia pierwszą premierę w tym sezonie pt. „Osiem kobiet" Roberta Thomasa.

MEMORANDUM W SPRAWIE KARTY WOJEWÓDZTWA MORAWSKO-ŚLĄSKEGO

Krok ku integracji

OSTRAWA (mro) – **Prezydenci i burmistrzowie miast Karwiny, Hawierzowa, Opawy, Frydka-Mistka, Nowego Jiczyna oraz hetman województwa morawsko-śląskiego podpisali w czwartek memorandum w sprawie wprowadzenia Karty Województwa Morawsko-Śląskiego (MSK Karta).**

– *Jest to wyjątkowy projekt, nie mający swojego odpowiednika w RC, bo choć podobny pomysł realizuje województwo pilzneńskie to nie można go porównywać z naszym przedsięwzięciem, w którego centrum jest 300– tysięczne miasto Ostrawa, a na obrzeżach sześć miast liczących ponad 70-tysięcy mieszkańców* – powiedział podczas ceremonii podpisania memorandum w urzędzie wojewódzkim wicehetman województwa ds. transportu, **Pavol Lukša**.

MSK Karta to ni mniej ni więcej tylko plastikowa karta z mikroprocesorem, która już za dwa lata miałaby umożliwić swobodne przemieszczanie się komunikacja publiczną mieszkańców województwa, bez konieczności kupowania droższych, jednorazowych biletów w każdym mieście, czy nabywania ich u każdej firmy transportowej z osobna. Będzie to jednolity system przewozów pasażerskich.

Zainteresowane strony obliczyły, że do jego realizacji starczy 250 mln kc, z czego 85 proc. będzie finansowane przez UE, a pozostałe 15 proc. przez poszczególne miasta. Przygotowania systemu wziął na siebie komitet, który zobowiązał się rozpocząć je w przyszłym roku.

– *Nasze memorandum jest otwarte na inne miasta* – zaakcentował Pavol Lukša. Z tej możliwości skorzysta w najbliższym czasie Ostrawa, jak zapewnił zebranych prezydent miasta **Petr Kajnar**.

Według założeń, Karta pozwoli nie tylko ujednolicić system, poszerzyć sieć dystrybucyjną, ale i poznać trasy przepływu ludności, a także na bieżąco w sposób systemowy reagować na powstałe problemy. Dzięli Karcie można będzie dokonywać bezgotówkowych transakcji w każdym środku lokomocji oraz w instytucjach kulturalnych (czy to w kinie czy muzeum), w przyszłości nawet na parkingach itp. – *Oczywiście im więcej uczestników tego projektu, tym więcej znajdzie się zastosowań dla Karty* – podkreślił Lukša.

– *Ta Karta de facto będzie rodzajem elektronicznej portmonetki* – powiedział „GL" prezydent Hawierzowa, **Franciszek Chobot**. – *I jeśli nawet jej wprowadzenie oznacza jakąś centralizację, to z pożytkiem dla pasażera płacącego nią w Ostrawie, Kawinie czy Hawierzowie.*

Ciąg dalszy na str. 2

Beskidy spod pędzla malarzy

NAWSIE (hs) – Swojska i ciepła atmosfera towarzyszyła wernisażowi wystawy poplenerowej Beskidy 2007. Z pewnością przysłużyła się temu wspaniała muzyka góralska zagrana przez muzyków zespołu Lipka prowadzonego przez panią **Krystynę Mruzek**. Dzięki niej kontemplacyjna atmosfera, która towarzyszy zwykle wernisażom, uzyskała wspaniały „gorolski" koloryt. Komisarzem pleneru i duszą całego przedsięwzięcia był **Paweł Wałach**, wiceprezes Polskiego Stowarzyszenia Artystów Plastyków w RC. Obejrzeć pokłosie pleneru i wesprzeć artystów przyjechał m.in. prezes ZG PZKO **Zygmunt Stopa** z żoną oraz dyrektor Teatru Cieszyńskiego **Karol Suszka**.

A było co podziwiać. Na wystawie pokazano prace trzynastu plastyków, którzy spędzili ostatnie dwa tygodnie w nawsiańskim pensjonacie Kostków oraz jednego „dojeżdżającego", **Edgara Barana**. Można było oglądać Beskidy oczami zaolziańskich artystów – **Pawła Wałacha, Józefa Dronga, Barbary Kowalczyk, Dariny Krygiel, Heleny Szawłowksiej, Oskara Pawlasa** i wspomnianego już **Edgara Barana**. Interesujące było też oglądanie efektów pracy malarzy z Polski, którzy pierwszy raz mieli okazję zaprezentować publicznie malarskie wrażenia z pobytu na Zaolziu - **Małgorzaty Sobolewskiej, Wojciecha Rutkowskiego, Jacka Reczyńskiego, Ewy Rotter-Płóciennik, Aliny Papała, Elżbiety Ledeckiej oraz Lecha Ledeckiego**.

Na podstawie zaprezentowanych prac można z czystym sumieniem stwierdzić, że plener był bardzo owocny. Osoby, którym nie udało się dotrzeć w czwartek do Nawsia, powinny odwiedzić wystawę w galerii Kropka, w której będzie udostępniona od 15 września.

– *Cieszę się, że mogliśmy wziąć udział w tym plenerze* – podzieliła się wrażeniami i wspomnieniami **Lidia Pawlas**. – *Kiedy mąż był komisarzem, to on był od pędzla, a ja od spraw organizacyjnych. Wokół takiego pleneru jest bardzo dużo pracy. Tutaj większość spraw zabezpieczał raczej sam Paweł Wałach, chociaż widziałam, że nie szczędziła pomocy prezes Darina Krygiel. Należą im się słowa podziękowania i podziwu.*

Można szybciej

CZIESZYN (em) – Dobra wiadomość dla kierowców: trzy miejsca w obrębie miasta doczekały się zwiększenia limitu prędkości o 20 km na godz. Urząd Miasta postanowił spełnić oczekiwania mieszkańców, którzy zwracali uwagę na fakt, że takie ograniczenie szybkości jest w tych miejscach zbyteczne. – *Są to drogi wylotowe z miasta w stronę Karwiny i Ostrawy. Nie ma tu praktycznie żadnych zabudowań, dlatego ograniczenie prędkości nie miało wielkiego sensu, a jedynie niepotrzebnie denerwowało kierowców* – powiedział burmistrz Cz. Cieszyna, **Vít Slováček**. Dodał jednak, że zmiana oznaczeń drogowych wbrew pozorom nie jest łatwa do przeprowadzenia. – *Konieczna była współpraca z Kierownictwem Dróg i Autostrad oraz Inspektoratem Transportu Drogowego RC. Wszystko trwało prawie rok.* Na terenie miasta zlikwidowano już wszystkie bezsensowne oznaczenia drogowe, a w najbliższym czasie szykują się kolejne zmiany w prędkościach jazdy.

Pogoda

OBECNIE – Pochmurno, miejscami deszcz. Temperatura w dzień 16-19 st., nocą 11-9 st. C. **NIEDZIELA** – Zachmurzenie zmienne, możliwe opady. Temperatura w dzień 17-20 st., nocą 10-7 st. C. **PONIEDZIAŁEK** – Zachmurzenie wzrastające do dużego, możliwe opady. Temperatura w dzień 17-20 st., nocą 11-9 st. C.

CENTRUM OPEN OKNA DRZWI
www.centrumopen.cz
profesjonalna wymiana okien
ZAWSZE NAJLEPSZE CENY!
774 287 750
Cieszyn, ul. Zamkowa 2, Most Przyjaźni
wjazd do Czech – po polskiej stronie
800 100 194
bezpłatna linia
Slezská Ostrava, ul. Těšínská 96/42
GL-071

PRZED 68 LATY NIEMCY HITLEROWSKIE NAPADŁY NA POLSKĘ

Historia, czy część życiorysu?

Dokładnie 68 lat temu wybuchła II wojna światowa. O godz. 4.45 Niemcy bez wypowiedzenia wojny zaatakowały Polskę z lądu, morza i powietrza. Napaść ta była kolejnym krokiem w realizacji hitlerowskiego planu podboju państw Europy, po „anschlussie" Austrii, opanowaniu Czechosłowacji i zagarnięciu litewskiego autonomicznego okręgu Kłajpedy. Formalnym powodem konfliktu były bezpodstawne roszczenia terytorialne Niemiec dotyczące Wolnego Miasta Gdańska, zaś pretekstem incydent, jaki miał miejsce 31 sierpnia 1939 r. w Gliwicach, leżących wówczas na terytorium Rzeszy. Niemcy przygotowali prowokację i zaatakowali swą radiostację mówiąc, że sprawcami byli Polacy.

Skala strat ludnościowych, jakie poniósł świat w czasie II wojny światowej, największej i najkrwawszej w dziejach ludzkości, nie miała precedensu. Szacuje się, że zginęło ok. 55 mil. osób. Największe, ponad 20-milionowe straty, poniósł ówczesny Związek Radziecki. Jeśli jednak weźmiemy pod uwagę straty względne, to najtragiczniejszy jest bilans Polski – straciła ona ponad 17% swojej przedwojennej ludności, co stawia ją w tym kontekście na 1. miejscu spośród krajów świata. W czasie II wojny światowej zniszczono doszczętnie wiele miast i wsi, likwidowano całe narody.

68 lat to szmat czasu. Z każdą kolejną rocznicą wybuchu wojny kurczy się liczba tych, dla których nie jest ona tylko wydarzeniem historycznym, lecz częścią własnego życiorysu. Jednym z nich jest **Franciszek Szopa**. – *Pierwszego września 1939 r. był piątek, piękny słoneczny dzień* – wspomina. – *Mieszkałem z rodzicami w Końskiej. O 4. nad ranem nad hutą latał niemiecki samolot wywiadowczy. Odleciał jednak i ludzie normalnie udali się do pracy – również mój ojciec. Matka poszła na targ. Wkrótce wróciła, blada, mówiąc, że podobno w Boguminie są już Niemcy. O godz. 8. mosty na Olzie wyleciały w powietrze. Ojciec przybiegł do domu, mokry, ponieważ musiał przejść rzekę w bród. Z ojcem i bratem uciekliśmy na rowerach przed Niemcami, licząc na to, że sytuacja ta potrwa tylko parę dni.*

Ciąg dalszy na str. 2

MUR
Międzygeneracyjny Uniwersytet Regionalny rozpoczyna rok akademicki 2007/2008
wykładem mgr. Grzegorza Gąsiora »Platforma Cieślara« – projekt autonomii dla Zaolzia z lat 50.
w czwartek 6 września w auli polskiego gimnazjum w Czeskim Cieszynie o godz. 16.00.
zaprasza Rada Oświaty ZG PZKO
GL-510

Urodaków

■ Radni powiatu cieszyńskiego poparli na poniedziałkowej sesji starania marszałka województwa śląskiego, który walczy o organizację Euro 2012 na Stadionie Śląskim w Chorzowie. Zwrócił się o to do Zarządu Powiatu osobiście marszałek województwa śląskiego. Jaki powiat cieszyński ma interes w tym, aby w Chorzowie rozgrywano mecze mistrzostw Europy? Zdaniem władz powiatu, na organizacji Euro 2012 na Śląsku skorzysta nie tylko sama aglomeracja. Na mistrzostwach dobrze wyjdą też gminy z obrzeży województwa, gdyż, zdaniem powiatu, region zyska dodatkowe pieniądze na remonty i modernizacje dróg. Poza tym, w Beskidach mogliby nocować kibice piłkarscy, a mieszkańcy mieliby blisko na mecze. Stadion Śląski wciąż ma szansę na organizację spotkań podczas Euro 2012. Mimo zgłoszenia przez Polskę 4 miast do organizacji meczów podczas mistrzostw, to UEFA będzie mogła według własnego uznania wybrać stadiony goszczące imprezę.

■ „Śmiecisz w górach? Bee, bee, bee" – plakat z tym hasłem spotkać można w miejscowościach turystycznych Beskidu Śląskiego, w punktach najczęściej odwiedzanych przez turystów. Jest to część kampanii prowadzonej w ramach projektu „Kierunek Czysty Szlak" przez Stowarzyszenie „Serfenta" z Cieszyna. Akcja promuje idę czystych gór. Projekt Magdaleny Wyki, gimnazjalistki z Zebrzydowic, został jednomyślnie wybrany spośród 70 nadesłanych prac, które wpłynęły na ogłoszony przez stowarzyszenie „Serfenta" konkurs.

■ Funkcjonariusze Śląskiego Oddziału Straży Granicznej zatrzymali mężczyznę, który próbował przemycić narkotyki. Do zdarzenia doszło na drogowym przejściu granicznym w Cieszynie Boguszowicach. W trakcie odprawy granicznej na wyjazd z kraju funkcjonariusze Straży Granicznej wytypowali do szczegółowej kontroli jeden z pojazdów typu bus wykonujący regularne połączenia z południowej Polski do Włoch. Ujawniane wcześniej przypadki wskazywały, że na tym kierunku mogą być przemycane m.in. towary akcyzowe i przedmioty zabytkowe. Pojazdem podróżowało 5 osób. W trakcie sprawdzania znajdujących się w samochodzie bagaży pies służbowy przeszkolony do wykrywania narkotyków zaznaczył jedną z toreb podróżnych. Po sprawdzeniu okazało się, że między przewożoną w torbie odzieżą ukryty jest foliowy woreczek, w którym znajdowało się 300 gram amfetaminy.

■ Rada Rejonowa Honorowych Dawców Krwi w Cieszynie zorganizowała po raz pierwszy akcję krwiodawstwa pod hasłem „Podaruj życie" adresowaną do ludzi różnych wyznań powiatu cieszyńskiego. Impreza odbyła się w ub. niedzielę na Rynku w Cieszynie. Współorganizatorem było Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa z Katowic. Cieszynianie oddali tego dnia ponad 25 litrów krwi. Były też pokazy ratownictwa drogowego Państwowej Straży Pożarnej z Cieszyna i pierwszej pomocy przedmedycznej Cieszyńskiego Pogotowia Ratunkowego. Na płycie rynku można było dokonać również pomiaru ciśnienia i tkanki tłuszczowej wykonanego przez głównego specjalistę do spraw promocji zdrowia Starostwa Powiatowego w Cieszynie. **Opr. (em)**

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

Fot. ELŻBIETA MYSZKA

Organizowany od trzynastu lat na frysztackim rynku Jarmark Książki także i w tym roku cieszył się zainteresowaniem.

Z książką do ludzi

KARWINA (em) - Już po raz trzynasty odbył się wczoraj na frysztackim rynku Jarmark książki, organizowany przez Bibliotekę Regionalną. Od rana aż do godz. 18 rynek zapełniony był straganami pełnymi książek, płyt i czasopism. Można było zakupić zarówno powieści, jak i fachową literaturę, np. komputerową czy techniczną. Kolekcjonerzy mieli okazję nabyć płyty gramofonowe, sprzedawano również płyty CD i DVD. Biblioteka tradycyjnie zorganizowała wyprzedaż książek ze swoich zbiorów za symboliczne ceny. Do kupienia były też książki w języku polskim, włącznie z literaturą dziecięcą i młodzieżową. Polskie stoisko cieszyło się dużym zainteresowaniem czytelników.

Jarmarkowi jak zwykle towarzyszył również program muzyczny oraz konkurs dla małych czytelników – „Czytanie z gwiazdami". Dzieci, które zapisały się do biblioteki i wypełniły krótką ankietę, mogły wygrać kartę graficzną z podpisem czeskiego bramkarza Petra Čecha. Inicjatywa Biblioteki Regionalnej co roku cieszy się dużym zainteresowaniem, jej motto – „wejść z książką między ludzi" i w tym roku nie zawiodło. Cieszy również to, że przy stoisku z polskojęzyczną literaturą nie było pusto.

Centrum przejezdne

OSTRAWA (mro) – Już dziś samochody mogą bez przeszkód przejeżdżać przez centrum Ostrawy przez skrzyżowanie ulic Hornopolní i Varenska (koło słodowni „Ostravaru"). Zakończyła się bowiem rozpoczęta 3 marca przebudowa, na skutek której 13 sierpnia doszło do całkowitego zamknięcia trasy dla ruchu kołowego. W związku z przebudową sieci komunikacyjnej miasta, które chce ją dostosować do wymagań autostrady D 47, na skrzyżowaniu tym przebudowano linie trakcji trolejbusowej i położono nową nawierzchnię jezdni oraz chodniki.

– *W trakcie robót musieliśmy na nowo położyć całą infrastrukturę wodociągów, kanalizacji, zorganizować sieć kablową, w tym telefoniczną i optyczną, oświetleniową i inne* – powiedział „GL" **Bohdan Pernica**, szef budowy Budów Transportowych Ostrawa (ODS). Unowocześnienie tego skrzyżowania jest częścią przebudowy całej trasy rozpoczętej przed rokiem, której dominantą będzie tzw. Most Południowy. Całość kosztów tych prac szacowana jest wstępnie na 300 mln koron.

Moim zdaniem

MARTYNY RADŁOWSKIEJ-OBRUSNIK

Pułapka systemu

Wczoraj robiłam zakupy w sklepie. Ludzi pełno. Trzy kasy czynne. Kolejki przed każdą z nich. Jeden z oczekujących na „skasowanie" głośno zwrócił uwagę, że można przecież otworzyć kolejną kasę. Inny już obsłużony odpowiedział mu – równie głośno – że tych kas jest przecież wystarczająco... Rzesze kupujących uśmiechały się pod nosem.

Co ma wspólnego sytuacja w zapadłym ostrawskim supersamie z przypadającą na dziś dzień rocznicą?

Wiele.

Oczywiście nie chodzi mi o holokaust, działania wojenne czy eksterminacje narodów. Chodzi o nas samych.

Każdy z nas wychowany jest w świadomości, że światem rządzą mechanizmy, na które nie mamy wpływu. Po katastrofie „największej wojny światowej" – czyli z punktu widzenia historii, tej pierwszej wojny - ludzie zrozumieli, że nie ma uniwersalnych mechanizmów, że należy utworzyć Ligę Narodów, która na mocy stanowionego prawa będzie strzec pokoju i patronować współpracy między państwami. Wyciągnięto daleko idące wnioski z najstraszniejszej z wojen. I... nikt nie spodziewał się, że za 20 lat wybuchnie nowa, stokroć groźniejsza.

Wszyscy bowiem liczyli na to, że system zadziała, prawa i konwencje podpisane będą przestrzegane, że wszystko potoczy się „swoim trybem", bez konieczności angażowania się w nowy konflikt. Liga (m.in. Anglia, Francja) przecież nie pozwoli...

Życie społeczne jest materią delikatną, zależną nie tylko od tłustych i chudych lat, ale i dystrybucji informacji i ich sprzężenia zwrotnego ze społeczeństwem. Od tego, czy ktoś zwróci uwagę, że „kasa może zostać otwarta", że coś jest nie tak.

Nic nie jest zagwarantowane, nawet nasz pokój.

Kto o tym zapomina i liczy na system – jest w pułapce.

radlowska@głoslodu.pl

Historia czy część...

Dokończenie ze str. 1

W końcu przez 7 lat tułałem się po świecie, dopiero w sierpniu 1946 r. wróciłem do domu. Wielu moich kolegów w czasie wojny zginęło.

Mogłoby się zdawać, że ciągłe przypominanie wojny nie ma w dzisiejszych czasach sensu. A jednak... 1 wrzesień jest również dniem innej tragicznej rocznicy – aktu terrorystycznego w szkole w Biesłanie (2004 r.), zaś 11 września minie 6. rocznica zamachu na WTC w Nowym Yorku. Masowe zabijanie „nieprzyjaciół" nadal uważane jest za normalny sposób rozwiązywania konfliktów. Jak widać, ciągle trzeba przypominać, jaką tragedią dla ludzkości są konflikty zbrojne.

Krok ku integracji

Dokończenie ze str. 1

Na pytanie, czy ujednolicenie systemu może wpływać na otwarcie szybkiej kolei w Hawierzowie, prezydent odpowiedział: – *Nie udało się zrealizować połączenia trolejbusowego Ostrawa-Hawierzów. Ja pamiętam, jak się kiedyś jeździło z Ostrawy, do Bogumina i do Orłowej wąskotorówką i było fajnie. Jeśliby się to udało...*

Zbyněk Gajdacz, wiceprezydent Karwiny, dodaje: – *Już czyniliśmy starania o integrację miejskiego i podmiejskiego transportu z transportem kolejowym – ale z czasem stwierdziliśmy, że Karwina jest zbyt małym miastem, by mogła taką integrację przeprowadzić samodzielnie. Nasi mieszkańcy poruszają się bowiem o wiele dalej niż po Karwinie. Ucieszyła nas więc ta inicjatywa województwa.*

Zdaniem Gajdacza, Karta umożliwi obniżenie kosztów przejazdów. – *Jest też kwestią przyszłości, czy dojdzie do rozszerzenia sieci na tereny nadgraniczne, przykładowo do Piotrowic, czy nawet na zagraniczne, pozwoli to na połączenie z komunikacyjnym systemem polskiego Śląska – przecież będziemy w Schengen. Ale mom jest przecież wszystko jedno, skąd biorą pasażerów, czy gdzie sprzedają towar. Wiem, że podobno myślą firmy transportowe rozważające już wprowadzenie oferty przejazdu do Wodzisławia, Jastrzębia czy Rybnika. To bardzo ciekawa perspektywa, gdyż Karta obejmowałaby znacznie większe terytorium niż województwo, rozszerzyłaby rynek pracy, a ponieważ wszyscy w jej ramach dążyć będą do otrzymania tych samych warunków, oznaczać to będzie w efekcie jakościową integrację.*

Ciekawostki

Dzień Blogowicza

Wczoraj obchodzono Międzynarodowy Dzień Blogowicza. Z tej okazji autorzy internetowych dzienników wymieniali się pomysłami i promowali nawzajem własne publikacje. Blogi traktują o bieżących wydarzeniach, polityce, sporcie czy o podróżach. Na świecie jest ich ponad 90 milionów i liczba ta szybko rośnie. Jednak, zdaniem ekspertów, większość amatorów internetowych dzienników czyta cały czas te same blogi i nie korzysta z bogactwa blogosfery. W Dniu Blogowicza pomysłodawca imprezy, Izraelczyk Nir Ofir, zachęcał do przełamania tych schematów: – *Dziś wchodzisz do Internetu, znajdujesz pięć dobrych blogów na dowolny temat, i polecasz je na swoim blogu. Dzięki temu ludzie powymieniają się ciekawymi adresami.*

Wezuwiusz groźny

W razie ewentualnego wybuchu Wezuwiusza mogłyby zginąć nawet trzy miliony osób – twierdzą specjaliści z amerykańskiego czasopisma „National Geographic". Włoscy specjaliści, obserwujący na co dzień górujący nad Neapolem wulkan, nie podzielają tych obaw, które ich zdaniem są nieuzasadnione. Wezuwiusz, jeden z trzystu czynnych i najniebezpieczniejszych wulkanów na świecie, jest pod stałą obserwacją 24 godziny na dobę. Uwadze naukowców nie umknie najmniejszy ruch terenu. Dlatego nie mogą się oni zgodzić z opinią uczonych amerykańskich, twierdzących, że najbliższa erupcja będzie groźniejsza od zagłady Pompei w 79 roku naszej ery. Przebudzenie Wezuwiusza zagraża osiemnastu gminom, leżącym na jego zboczach i zamieszkanym przez 600 tysięcy osób. Plan ich ewakuacji jest opracowany w najmniejszych szczegółach. Tym bardziej, że – jak powiedział dyrektor obserwatorium na Wezuwiuszu Marcello Martini – od pierwszych jego pomruków do erupcji minąć mogą tygodnie, a nawet miesiące. Wulkan milczy od 1945 roku.

Mur Chiński niszczeje

Burze piaskowe zniszczyły potężny fragment Wielkiego Muru Chińskiego, uznawanego powszechnie za jeden z architektonicznych cudów świata – poinformowały w środę chińskie media. W rejonie Minqin w północno-zachodniej prowincji Gansu, którędy przebiegał starożytny Jedwabny Szlak, w ciągu ostatnich 20 lat znikło 40 kilometrów Wielkiego Muru. Przyczyną tego jest działalność człowieka. W północnych Chinach ziemię zniszczyła nadmierna eksploatacja rolnicza w latach 50., doprowadzając do pustynnienia i w konsekwencji do burz piaskowych. Intensywna uprawa zniszczyła w rejonie Minqin zasoby wód gruntowych i doprowadziła do wyschnięcia niegdyś głębokiego na 60 metrów jeziora. Wielki Mur Chiński liczący 2400 km długości, ma 4-16 m wysokości i szerokość od 4 do 8 metrów. Pierwsze jego odcinki pochodzą z VI wieku p.n.e. Budowla miała powstrzymać najazdy koczowników z północy. W 1987 roku mur wpisano na listę dziedzictwa kultury UNESCO. Według obrońców zabytku duże partie muru narażone są na zniszczenia wynikające z zaniedbań i niedostatecznej ochrony. W niektórych rejonach miejscowa ludność lub nawet deweloperzy rozkradają mur, by wykorzystać kamienie i piasek jako materiały budowlane.

EKONOMIA, IGNORANCJA, ZŁA WOLA CZY „OPTYMALIZACJA"?

Szkoła na Tarasie

Sporo napisano już o likwidacji polskiej podstawówki trzynieckiej. Moje uwagi, osoby bezpośrednio niezaangażowanej ani we władzach miejskich, ani w szkolnictwie, ale wrośniętej korzeniami w trzyniecką ziemię, dotyczą zagadnień dotychczas pomijanych a mających moim zdaniem istotny wpływ na zaistniałą sytuację. Zaznaczam wyraźnie, że moje uwagi dotyczą wyłącznie zaistniałych w Trzyńcu stosunków narodowościowych.

Zamknięcie szkoły uważam za umiejętnie wymierzony cios przy pomocy narzędzi demokratycznych w polskość w mieście o największej obecnie liczbie Polaków w RC. Chodzi o coś więcej niż o szkołę, głównie o przyspieszenie „asymilacji" pierwotnej, etnicznej ludności polskiej, o wyrzucanie jej dorobku ze świadomości i mentalności społeczności trzynieckiej. Dokonuje się tego drogą demokratyczną, ale w bezduszny sposób, bez uwzględnienia realiów miejscowych, wypływających z zawiłości dziejowych tego regionu. Postępowanie takie, świadome czy nieświadome, nie sprzyja wytwarzaniu dobrych stosunków międzyludzkich. Obserwujemy pierwiastki rządów autokratycznych, zawężają się możliwości przekazywania rzetelnych informacji o przeszłości i tradycjach tego obszaru, nagminnie bagatelizuje się wreszcie znaczenie historiografii regionalnej (sam to mocno odczułem), prezentowany program „Trzynieckiej Kabelówki" traktuje po macoszemu miejscową społeczność polską. Przy czym są to czynniki, które kształtują postawę społeczności trzynieckiej.

Sytuacja uległa znacznemu pogorszeniu po przejęciu władzy w mieście przez „Osobnosti Třince", których polityka na polu stosunków międzyludzkich nie przynosi pozytywnych efektów. O ile można postępowanie takie u osób zamiejscowych wytłumaczyć częściowo niedostateczną wiedzą o przeszłości regionu, trudno zrozumieć postawę miejscowych, których przodkowie nie w jednym wypadku uczęszczali do polskich szkół (bo czeskich tu nie było) i uczestniczyli w polskim życiu narodowym. Jest to smutne i bolesne szczególnie dla tych, którzy nie zmienili swej narodowości, a o ich bycie narodowym decydują często osoby „nie zorientowane". Szkoda, że ci inaczej myślący i postępujący, są w mniejszości.

O ile motywacja likwidacji szkoły miała jakieś uzasadnienie, to tłumaczenia przez czołowe osobistości (szczególnie wypowiedzi burmistrz **Věry Palkovskiej** – „GL", 30 czerwca br.), że „optymalizację" polskiego szkolnictwa w jednej szkole (Trzyniec I ul. Dworcowa) przeprowadzono dla jego dobra, utrzymania go na odpowiednim poziomie, jest zwykłą obłudą. Trudno przypuszczać, iż osoby decydujące o likwidacji, nie uświadamiały sobie, że „po drodze" z Tarasu na Dworcową znaczna część dzieci polskich „ocknie się" w szkołach czeskich, przyczyniając się w ten sposób do przyspieszenia asymilacji. Twierdzenie wiceburmistrz Hejmejovej, że dla dzieci polskich z Tarasu będzie zapewniony wygodny transport, jest dla rodziców szczególnie z małymi dziećmi słabą pociechą.

Dla poparcia swego stanowiska przytaczam kilka podstawowych danych z historii. Region trzyniecki w czasach austriackich zamieszkiwany był w zdecydowanej większości przez ludność przyznającą się do narodowości polskiej. Narodowość niemiecką i czeską tworzyła ludność napływowa. W wyniku polityki narodowościowej przedwojennych władz czechosłowackich, perfidnej polityki po II wojnie światowej oraz napływowej ludności z Moraw, Czech i Słowacji, pierwotna ludność polska jest dziś w mniejszości.

Od zarania w Trzynieckiem lud używał mowy śląsko-polskiej, śmietanka trzyniecka mowy niemieckiej, po 1920 roku mowę opanowuje powoli język czeski. Szkoły polskie w czasach austriackich stanowiły tu niemalże stuprocentową większość, jedynie w Trzyńcu działała szkoła utrakwistyczna, tzn. polsko-niemiecka. Czeskie placówki oświatowe powstały po 1920 roku. Obecnie jest czeskich kilkanaście, a dwie polskie okazały się „zbyt liczne" i zdecydowano się na ich „połączenie".

Polska Szkoła Podstawowa na Tarasie powstała w 1966 roku, w 16 klasach uczyło się 489 uczniów. W dalszych latach uczniów i klas ubywało, po 20 latach (1986) 16 klas i 374 uczniów, obecnie po 40 latach (2006) 9 klas i 97 uczniów.

W związku z powyższym wyłaniają się dwa pytania zasadnicze: co jest tego przyczyną oraz czy należało likwidować szkołę. Jeżeli chodzi o przyczyny, to ich analiza wymaga odrębnego potraktowania. W wypadku drugim uważam, iż szkołę z około setką uczniów nie należało likwidować, bo mamy przykłady, że istnieją szkoły zaledwie z kilkunastu uczniami. Z doświadczenia na naszym terenie wiadomo, że szkoła to nie tylko instytucja wychowawcza, ale równocześnie ośrodek życia kulturalnego. Tam, gdzie ją zlikwidowano, stopniowo zamierało wszelkie życie społeczne i kulturalne, za przykład może posłużyć moja wioska rodzinna Kojkowice.

Kontrowersyjną rolę w omawianej sprawie odegrał jej zasłużony dyrektor (1994-2006) **Roman Wróbel**. Ocenę pozostawiam lepiej zorientowanym. Nie ulega wątpliwości, że część winy w zaistniałej sytuacji spoczywa w społeczeństwie polskim. Przecież istnieje oficjalnie zagwarantowana wolność wyboru szkoły. Zobojętnienie na tradycje przodków, niedocenianie praktycznego znaczenia znajomości języka ojczystego, zmiana mentalności po upadku komunizmu, zwłaszcza wśród młodszej generacji, skierowanej już bardziej na problemy ekonomiczne i materialne, malejące zapotrzebowanie na umiejętność posługiwania się językiem polskim w związku z narastającą większością czeską, brak jedności i własnej siły politycznej – to, moim zdaniem, powody zatracania świadomości narodowej i słabości Polaków zaolziańskich.

Dorobek kulturalno-gospodarczy ludności polskiej w Trzynieckiem jest bezsporny; wzbogaca skarbnicę kultury ludowej i ogólnego postępu społecznego. Uważam za jak najbardziej potrzebne i pożyteczne postępować według myśli mądrych głów - kto nie szanuje przeszłości, nie rozumie teraźniejszości i nie jest godzien przyszłości, czyli przyszłość należy budować na fundamentach przeszłości.

STANISŁAW ZAHRADNIK

Fot. archiwum UG Stonawa

Za klika dni nowy rok szkolny. Nauczycielka stonawskiej polskiej szkoły Dana Heczko przygotowuje szkolną gazetkę.

Sonda

Przed rozpoczęciem roku szkolnego zwróciliśmy się do nauczycielek polskich szkół niepełnoklasowych z pytaniem, ile dzieci rozpocznie naukę w kl. 1 i w jaki sposób radzą sobie z ich integracją ze starszymi uczniami.

Wanda Suszka, PSP Milików: Mamy szkołę dwuklasową, w sumie 23 dzieci. W tym roku będzie 3 dzieci w kl. 1. i będą uczyły się razem z kl. 2. i 3. U nas nie ma tego stresującego przełomowego momentu, gdy dziecko przechodzi z przedszkola do szkoły, ponieważ już przedszkolaki biorą udział w zajęciach prowadzonych przez nauczycieli ze szkoły, mianowicie chodzi o język angielski i wychowanie muzyczne. Również wszystkie występy, czy to z okazji Dnia Matki, Babci czy innych okazji, przygotowujemy razem. Dlatego dzieci z przedszkola i ze szkoły bardzo dobrze znają się nawzajem.

Dorota Koch, PSP Koszarzyska: U nas wszystkie dzieci uczą się w jednej klasie. W tym roku szkolnym będzie ich ogółem 7, niestety nie mamy nikogo w kl. 1. W latach następnych powinno jednak być lepiej, ponieważ z każdego rocznika przyjdzie do nas prawdopodobnie czworo dzieci, wobec czego powinno być więcej pierwszaków niż uczniów klasy 5., odchodzących na wyższy stopień.

Dana Heczko, PSP Stonawa: Będziemy mieli 13 dzieci w 2 klasach. Pierwszaków będzie dwoje, będą uczyli się razem z kl. 2. W tym roku szk., podobnie jak w innych szkołach, również u nas wchodzą w życie nowe szkolne programy nauczania, oparte jednak na dotychczasowych doświadczeniach. Będzie to nowość również dla nauczycieli, którzy według nowych zasad będą „uczyli się uczyć". Z integracją pierwszaków do grupy starszych dzieci nie miewamy problemów, wszystkie dzieci znają się nawzajem, bawią się razem. Miałam nawet połączone klasy 1. i 5. i nie dość, że nie było z tym kłopotów, to miało to nawet pozytywny wpływ na przebieg zajęć. Dzięki temu, że uczniów jest mało, to nawet w warunkach klas łączonych nauczyciel ma więcej czasu dla poszczególnych dzieci, możliwość indywidualnego podejścia.

Iwona Wrona, PSP Bukowiec: U nas dzieci jest 29, czyli nie jest tak źle. Pierwszaków będzie 5 i będą uczyli się razem z kl. 2. i 3. Nie spotykamy się u nas z tym, by pierwszacy bali się w szkole, moim zdaniem są bardzo odważni. Dzieci znają się, ponieważ blisko jest przedszkole, miewamy wspólne imprezy. Z pierwszakami trzeba oczywiście pracować z początku więcej – starsi uczniowie otrzymują wtedy więcej samodzielnej pracy, lecz mam w rozkładzie również lekcje dzielone, gdy jestem tylko z jedną klasą i wtedy mam dla dzieci dużo czasu.

Alina Morawiec, PSP Orłowa Lutynia: Będziemy mieli 17 dzieci, z tego 6 w 1. klasie. Nasza szkoła jest jednoklasowa, wszystkie dzieci uczą się więc razem, jednak najważniejszych przedmiotów – języków i matematyki – uczymy w podziale do 2 grup. Staramy się, by właśnie pierwszacy mieli takich lekcji, gdzie są tylko z kl. 2, jak najwięcej. Jesteśmy – można powiedzieć – szkołą rodzinną, nie mamy problemów z włączeniem się najmłodszych do całej szkolnej społeczności. (dc)

Freak Show

FELIETON DARKA JEDZOKA

Do wynajęcia

Czasy się zmieniają – pojawiają się nowe możliwości i każdy może znaleźć swój sposób na życie. Powstają nowe, dziwaczne zawody. Czytałem niedawno o mężczyźnie ze Stanów, który dorobił się fortuny na zbieraniu piłeczek do golfa – zaczynał od tego, że jeździł na pola golfowe z wyposażeniem płetwonurka i wyławiał z jeziorek utopione piłki, które czyścił i sprzedawał początkującym za pół ceny.

Dzisiaj jest właścicielem dużej spółki, ma do dyspozycji kilkudziesięciu pracowników i kilka służbowych samochodów. Ameryka – powiecie. Może więc zainteresuje was, że w Czechach z kolei można zamówić usługi „babcia na godziny".

Nie chodzi bynajmniej o nic zdrożnego – pan reklamuje się na swoich stronach internetowych jako prawdziwa złota rączka dla białogłów, które nie mają partnerów, albo których połówka ma dwie lewe ręce. Pisze też, że w odróżnieniu od zwykłych małżonków, będzie się z babcią dobrze komunikować, a w dodatku włoży kapcie. Naprawi półkę, skróci żywopłot, obetnie gałęzie, wymieni żarówki. Nie wspomina o wyrzucaniu pająków, ale podejrzewam, że to też w cenie. Ciekawe jednak, czy liczy się też z tym, że jego usługi zamówić może jakaś Ksantypa? Ta najpierw wyśle go na piwo i każe mu wrócić o trzy godziny później, aby mogła go złajać, ewentualnie pobić jakimś elementem wyposażenia domowego.

Myślę też, że warto by poszerzyć gamę usług i zaangażować resztę rodziny – dla niewyżytych babć i dziadków skombinować wnuki do wynajęcia. Watahę szkrabów, które porysują kredkami tapetę i ugryzą psa w ogon, aby dziadkowie mogli z pobłażliwym uśmiechem pogłaskać je po główce i zaproponować kawałek ciasteczka. Dla pracoholików – szefa, który będzie im towarzyszył podczas urlopu i upominał się o terminy. Dla tych, co mieszkają na wsi – leniwego siostrzeńca z miasta. Dla miastowych z kolei – „profesjonalnego wujka" ze wsi, który przyjdzie do mieszkania z kurą pod pachą i będzie mył nogi w zlewie kuchennym.

Czuję, że tu jest nisza na rynku. Wkręcam się w interes. Dla chętnych – mamy kota, który pochłania dwie puszki żarcia dziennie, ogryza rośliny domowe, a przytula się tylko, gdy chce znowu jeść. Wypożyczymy – TANIO!

darek.jedzok@gmail.com

NOWY ROK SZKOLNY PRZYNOSI ZMIANY W SYSTEMIE EDUKACJI

Koniec wkuwania

PRAGA/CZ. CIESZYN (dc) – Rozpoczynający się w poniedziałek nowy rok szkolny będzie dla szkół podstawowych przełomowym. Zmiany w systemie nauczania obejmą zwłaszcza klasy 1. i 6. Ich uczniowie będą obowiązkowo uczyli się według szkolnych programów kształcenia, które na podstawie ramowych programów opracowały same szkoły. W następnych latach reforma będzie stopniowo obejmowała kolejne klasy. – *Szkolne programy kształcenia otwierają przed nauczycielami i ich uczniami nowe możliwości, i w ten sposób powinny być postrzegane. Pomimo początkowych trudności związanych z ich wprowadzaniem, bez wątpienia można stwierdzić, że to duży krok naprzód* – mówi **Dana Kuchtová**, minister szkolnictwa RC.

Szkolne programy kształcenia wprowadzane są również we wszystkich polskich szkołach podstawowych na Zaolziu. Dyrektor Polskiego Centrum Pedagogicznego w Cz. Cieszynie, **Marta Kmeť**, tłumaczy istotę nowego systemu edukacji: – *Nauczyciel powinien tak motywować dziecko, by wiedziało, czego się uczy i w jaki sposób uzyskane w szkole informacje wykorzysta w swym życiu. Nowe programy kształcenia oznaczają koniec wkuwania wiadomości encyklopedycznych. Chodzi o to, by dzieci uczyły się orientować w ogromnej ilości informacji, którymi jesteśmy zawaleni i z którymi nawet my, dorośli, często nie umiemy sobie poradzić.*

Zaolzie i Beskidy oczami malarzy z Polski

Sztuka versus pieniądze

Za chleb płacą sztuką – można by w uproszczeniu powiedzieć o artystach plastykach, którzy przez dwa tygodnie zamieszkali w pensjonacie Kostków w Nawsiu. I natychmiast maluje nam się przed oczami obraz wędrownego malarza, z tobołkiem w ręku wędrującego od miasta do miasta w poszukiwaniu klientów. Mówienie o pieniądzach z artystami jest raczej krępujące. Sztuka zdaje się być ulotną i sakralną sprawą, i coś tak przyziemnego jak pieniądze wydaje jej się wprost uwłaczać.

Ale przecież organizacja pleneru coś kosztuje. Ile artyści płacą za ową przyjemność współpracy ze sobą, współistnienia z przyrodą i sztuką?

Paweł Wałach: Sponsor dostaje od nich obraz. Zresztą tak samo jest w Polsce. Jeździmy na plenery i tam również zostawiamy jeden albo dwa obrazy dla sponsorów, w zależności od regionu. Sponsorów, którzy widzieli, jak tworzą malarze, poznali ich, nie trzeba długo przekonywać do tego, by nas wsparli. Finansowani jesteśmy też przez Ministerstwo Kultury z tym, że dwie trzecie tej puli możemy przekazać jedynie na zakup materiałów. Cieszy nas, że są sponsorzy, którzy mają sentyment do artystów, do obrazu. Są dyrektorzy firm, którzy cieszą się, że przyjeżdżają artyści i malują nasz region, że go poznają, patrzą na niego swoimi oczami.

Zaolzie z perspektywy Warszawy

Przyjechali z różnych miejsc, Częstochowy, Warszawy, Żor, Opola. Temat pleneru – Beskidy 2007 – zobowiązuje do poznania i przedstawienia tego terenu w artystycznej wizji. Przecież ta sama chałupa inaczej wygląda z punktu widzenia górala, który ją zamieszkuje, a zupełnie inaczej z punktu widzenia turysty. Dlatego też plener pozwala spojrzeć na nasz teren oczami artystów z zewnątrz. A takie spojrzenie z zewnątrz jest nam bardzo potrzebne. Więc jak postrzegają Zaolzie i Beskidy malarze?

Wojciech Rutkowski, Warszawa: Zwykle jeżdżę nad morze, albo na Mazury. Góry to dla mnie coś nowego. Zawsze mi się podobały, ale rzadko w nich bywam. Beskidy są urokliwe, pełne ciekawych ludzi. Widzę, że polskość tutaj istnieje, a to nie zawsze do Warszawy dochodzi. My wiemy, że tu mieszkają Polacy, nie obcy nam Śląsk Cieszyński, ale pojmujemy te tereny i ludzi jednak trochę jako zagranicę. Dopiero kontakt z żywym człowiekiem pozwala o wiele więcej zrozumieć. Obserwuję tutaj patriotyzm, większy niż w Warszawie. Bo my już nie musimy, a wy tu musicie się przebić, osiągnąć swoje, utrzymać tożsamość. Siedzę na przykład przy piwie, przyszli ludzie i zastanawiam się, dlaczego ja ich tak dobrze rozumiem. Słyszę słowa polskie, czeskie, a nawet niemieckie. Pytam Pawła, a on mi mówi, że to chyba byli miejscowi Polacy, mówiący tutejszą gwarą.

Ewa Rotter-Płóciennik, Żory: Świat Beskidów mi się rozszerza. Kiedy przyjechałam, miałam problem – było mi tu po prostu za ciasno. Droga i z jednej strony ściana gór, z drugiej strony ściana gór. Im dłużej tu jestem, tym szerszy jest ten świat. Bardzo mi się podoba. Przemili są tutaj ludzie, bardzo kontaktowi, bardzo towarzyscy. Zaczepiają nas. Ale zawsze jest to życzliwe zaczepianie. Pozdrawiają nas, kiedy idziemy drogą. Sporo przygodnych osób, jakie spotkałam, stało się moimi znajomymi. Nie wszędzie się zdarza, że ludzie tak pozytywnie i przyjemnie reagują. Przejeżdżałam kilka razy przez Zaolzie, nigdy nie było powodu, by zatrzymać się na dłużej. Zawsze był to początek podróży, ale dobrze, że się zatrzymałam.

Mąż Heleny Szawłowskiej, od paru lat mieszkający na Zaolziu: Jesteśmy Polonią napływową. To dosyć skomplikowane, bo przyjechałem do Czech z Belgii. Tak wybrałem. Tutaj jesteśmy, tu postanowiliśmy zostać i zapuścić korzenie. To nasz wybór. Założyliśmy w Czeskim Cieszynie galerię Kropka. Uroczyste otwarcie było 29 czerwca. To był początek. Pomysł rodził się od roku, może dwóch. Największym problemem było znalezienie odpowiedniego miejsca, które by nam się podobało. Jak już znaleźliśmy, to było z górki.

Spoktanie z państwem Pawlasów

W jedynym z pokojów, który odwiedziłam, przywitał mnie zapach farby. Przy sztalugach siedział Oskar Pawlas, któremu zdrowie niestety nie pozwala już pracować w atelierze. Jak zawsze towarzyszyła mu żona. Muszę przyznać, że bardzo ucieszyła mnie ich obecność, wszak reprezentują historię malarstwa polskiego na Zaolziu. Oskar Pawlas był przewodniczącym Stowarzyszenia Artystów Plastyków, jego żona zawsze wspierała go organizacyjnie. Poprosiłam ich o wrażenia z pleneru.

Lidia Pawlas: Mam to szczęście, że towarzyszę mężowi. Znam artystów, z którymi mąż się spotyka. Mało kto poznał całą Polskę, tak jak my dzięki tym wyjazdom na plenery. Dawniej to były odległe miejscowości – toruńskie, bydgoskie, rzeszowskie. Potem nie bez znaczenia były plenery u nas, kiedy przyjeżdżali artyści z Polski, z którymi bardzo się zaprzyjaźniliśmy. Szkoda, że latek przybywa. Byłam przyzwyczajona do pracy organizacyjnej. My starsi wspominamy historię SLA, SAP-u i ogromnie byłoby szkoda, gdyby miało to zaniknąć. To już jest historia.

Oskar Pawlas: Jestem bardzo zadowolony z tego, że praca się dalej toczy. Nie zatrzymała się. Przychodzą młodzi artyści, którzy kształcili się w Polsce. Dobrze się dzieje, że ta praca i tradycja są kontynuowane.

Beskidy 2007

Dowiedziałam się od Pawła Wałacha, że Kostków wybrano na plener w związku ze wspaniałą okolicą i możliwością zaadaptowania jednego pomieszczenia na atelier. Czy ten plener jest w czymś specyficzny, czy też może podobny do reszty plenerów?

Paweł Wałach: Żeby plener żył, zaprosiłem artystę, który gra na gitarze – Jacka Reczyńskiego. Zaprosiłem też artystów, którzy jeszcze nie byli u nas na plenerze. Choć niektórzy sponsorzy chcieli konkretnego malarza, którego już znali. Przekonałem ich, że są inni malarze, którym warto dać szansę. Warto popatrzeć na pracę innych mniej znanych na naszym terenie. Mamy kontakty z Opolem, z Żorami, z Częstochową. Na plenerze musi być pewna różnorodność, czyli powinni się tutaj znaleźć i abstrakcjoniści i malarze realistyczni, którzy „odtwarzają" region. Temat pleneru „Beskidy 2007" zobowiązuje. Zwiedziliśmy już Bukowiec, tereny starej architektury góralskiej. Niestety stwierdzamy, że domów, które jeszcze dwa lata temu tutaj spotkaliśmy, już nie ma. Chciałbym zawieźć artystów na Dożynki Śląskie do Gutów. To ważne, by artyści zobaczyli, co dzieje się w tym regionie. Chcę, by poznali stroje, zespoły i żeby usłyszeli nasze piosenki. To jest celem. Warto się spotykać. Można zobaczyć inne techniki, inne spojrzenie na temat. To jest właśnie to, co trzeba wynieść z pleneru.

Słuszność jego założeń potwierdzają wypowiedzi artystów, z którymi rozmawiałam.

Darina Krygiel: Byłam na kilku plenerach. Każdy jest w czymś specyficzny, tutaj bardzo podoba mi się okolica, to że blisko do cywilizacji i do przyrody.

Małgorzata Sobolewska: Pobyt jest wspaniały ze względu na osoby, z którymi mogę się tutaj spotkać. Plener to możliwość kontaktów z innymi twórcami, do wymiany poglądów, uczenia się rzeczy nowych. I Paweł Wałach stwarza wspaniałą atmosferę. Nie musimy się niczym przejmować, możemy w spokoju oddać się pracy. Bardzo dobrze czujemy się we własnym gronie.

Elżbieta Ledecka, Częstochowa: To jest bardzo ładny teren, ładna okolica. Zastrzyk do pracy na dłuższy czas. Jest bardzo miła atmosfera. Komisarz skompletował takie grono ludzi, że dobrze sie pracuje, dobrze się rozmawia, jest po prostu fajnie.

Lech Ledecki, Częstochowa: To jest jakaś taka dziwna zasada, którą kierują się wszystkie plenery. Wytwarza się atmosfera pracy, każdy chciałby się zaprezentować. Stąd biorą się pomysły, propozycje w dalszym okresie. To samo stało się tutaj. Pracujemy w plenerze, w pracowni.

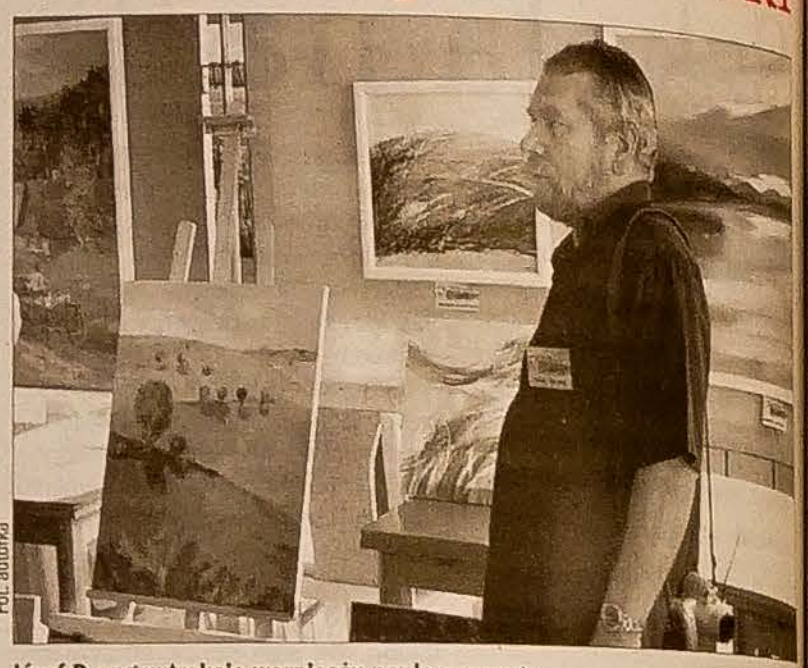

Fot. autorka

Józef Drong w trakcie wernisażu poplenerowego.

Potem jeszcze wieczorami dodatkowo komentujemy naszą twórczość. Atmosfera pracy powoduje to, że ludzie pracują. My mamy szczęście, że jesteśmy na plenerach, na których dużo się pracuje.

Ale przecież plenery to nie tylko praca, czy się mylę?

Helena Szawłowska: Dużo pracujemy, ale nie tylko. Staramy się zintegrować ze sobą. Więc nie jest tak, że każdy maluje w zupełnym odosobnieniu, a reszta go nie interesuje. Tutaj jest fajna twórcza atmosfera, co zresztą widać po obrazach, które powstały.

Barbara Kowalczyk: Dobrze, że jest wspólna pracownia, można pooglądać, jak ktoś inny pracuje. Nie ma czegoś takiego, że ludzie chowają swoje prace. Rozmawiamy o tym, co robimy.

H.S. Wieczorami już nie malujemy, tylko spotykamy się razem. Rozmawiamy o pracy i nie tylko. Wszyscy biorą udział w tych spotkaniach. Nikt nikogo nie zmusza, nie namawia, wszyscy się schodzą. Nie ma podziału na grupki, grupeczki. W jakiś sposób to jest zasługa Pawła Wałacha. To nie jest tak, że on kogoś namawia. On wytworzył na plenerze taką atmosferę, że chce się spotykać i przebywać razem.

Nie jest przypadkiem tak, że nareszcie na plenerze macie cały czas tylko na malowanie, nie rozprasza was codzienność?

B.K. U mnie tak jest. Nie mówię oczywiście, że w pełni wykorzystuję ten dzień (śmiech), ale tak, w moim przypadku tak jest.

H.S. To jest taki fajny czas. Wstaję rano i czekam z niecierpliwością, by pójść i malować. Niby mam w ciągu roku czas na malowanie, ale dla mnie tywuje mnie to, że inni pracują. Dla mnie to jest napędem. Znacznie więcej wtedy robię.

E.L. Praca twórcza sprawia mi przyjemność. Zbieramy inspirację i energię na cały dalszy okres.

L.L. Zapominamy o tym, że trzeba ugotować zupę, pozmywać garnki. To miejsce jest formą konfrontacji. Można spojrzeć na pracę innych artystów z boku.

W Nawsiu spotkałam wielu ciekawych artystów, miłych i przesympatycznych ludzi. Widać było, że ten plener to dla nich wspaniała okazja do tworzenia i starają się ją w pełni wykorzystać. To zresztą zobaczyć mogli wszyscy uczestnicy wernisażu wystawy poplenerowej. Plener „Beskidy 2007" żył swoim własnym życiem. Wszak sztuka z życiem się przeplata, o czym świadczy chociaż by przypadek artystki Aliny Popek z Polski, która wprost z pleneru pojechała na własne wesele.

HALINA SIKORA

CIESZYŃSKA BIBLIOTEKA ZAPRASZA NA KONKURS POETYCKI

Wiersze z obu stron Olzy

CIESZYN (em) – Biblioteka Miejska w Cieszynie zaprasza do udziału w siódmej edycji Konkursu Jednego Wiersza, przeznaczonego dla poetów zamieszkałych po obu stronach Olzy. Temat konkursu, tradycyjnie nawiązujący do Ziemi Cieszyńskiej, brzmi w tym roku: „Pod niebem rodzinnym – jestem Europejczykiem, ale przede wszystkim cieszyniakiem". Konkurs odbył się pierwszy raz w 2001 roku. Od tamtej pory zgłaszano do konkursu wiersze pisane w języku polskim, czeskim oraz gwarą – pełne uroku liryczne portrety Ziemi Cieszyńskiej. Nieprzypadkowo zatem Konkurs Jednego Wiersza odbędzie się i w tym roku w ramach cieszyńskiego festiwalu sztuk *Skarby z cieszyńskiej trówły*. A wiadomo przecież, że w owych drewnianych, malowanych skrzyniach nasi przodkowie przechowywali to, co najcenniejsze, mające dla nich wartość szczególną.

Większość konkursów organizowanych przez Bibliotekę Miejską w Cieszynie odbywa się we współpracy z Biblioteką Miejską w Czeskim Cieszynie. Jak powiedziała dyrektor cieszyńskiej biblioteki, **Izabela Kula**, są one adresowane w większości do najmłodszego odbiorcy. Wyjątkiem jest Konkurs Jednego Wiersza przeznaczony dla dorosłych mieszkańców Śląska Cieszyńskiego, który Biblioteka Miejska organizuje samodzielnie. – *Korzystamy jednak z pomocy czeskiej Biblioteki Miejskiej w zakresie promocji konkursu po drugiej stronie Olzy, co przynosi wymierne efekty w postaci wspaniałych wierszy, jakie otrzymujemy w języku czeskim lub polskim od Polaków mieszkających na Zaolziu* – dodała.

Do tej pory na finałach kolejnych Konkursów [illegible] je utwory prezentowali m.in. członkowie Klubu Poetyckiego „Nadolzie", Klubu Literackiego Związku Nauczycielstwa Polskiego, Zrzeszenia Literatów Polskich w Republice Czeskiej, grupy literackiej „Poethicon" [illegible] młodzi poeci – amatorzy z obu stron Olzy. Ocena nadesłanych wierszy zajmuje się profesjonalne jury składające przedstawicieli środowisk twórczych z obu stron Olzy. Także uczestnicy uroczystości finałowej drogą głosowania wybierają najlepszy utwór, tym samym przyznając nagrodę publiczności jego autorowi. Jak twierdzą organizatorzy konkursu, optymizmem napawa fakt, że coraz częściej zgłaszają swoje utwory ludzie młodzi, nie zawsze związani z działalnością grup poetyckich i literackich działających po polskiej i czeskiej stronie Śląska Cieszyńskiego. W ich utworach przejawia się autentyczne przywiązanie i szacunek do rodzinnej ziemi i wartości, które chcą przekazać właśnie wierszem.

Wiersze do tej „poetyckiej trówły" nadsyłać można do 12 września (na adres: Biblioteka Miejska, ul. Głęboka 15, 43–400 Cieszyn, z dopiskiem na kopercie „Konkurs poetycki"). Autor musi mieć skończone 16 lat. W konkurs przysłać można podpisany pseudonimem wiersz, dotąd niepublikowany i nienagradzany, w czterech egzemplarzach. W osobnej kopercie opatrzonej tym samym pseudonimem należy podać imię i nazwisko autora, adres, ewentualnie telefon i e-mail. Ogłoszenie wyników i uroczyste rozdanie nagród odbędzie się 22 września br. w trakcie imprezy „Skarby cieszyńskiej trówły".

Trzylaf nadchodzi

Tradycyjny wrześniowy festiwal filmowy obchodzi w tym roku swój 15. jubileusz. W dniach 13-16 września br. centrum Trzyńca gościć będzie przegląd polskich, czeskich i słowackich filmów. Tegoroczny program zaplanowany został wyjątkowo atrakcyjnie, korzystając z największych hitów ostatniego sezonu, ciekawych retrospektyw (powrotów do twórczości wielkich postaci kina takich jak **Svěracy** lub **Machulscy**) oraz ciekawych debiutów reżyserskich. Specjalną atrakcją będzie m.in. nowy film **Jana Hřebejka** „Medvídek" sprowadzony do Trzyńca tydzień po premierze. Wyjątkowo ciekawy pojedynek będzie miał miejsce w konkursie debiutów (twórczości zaczynających reżyserów), do którego zakwalifikowało się wiele ciekawych produkcji. Na przykład film „Rezerwat", hit tegorocznych festiwali filmowych i laureat wielu nagród dał pierwszeństwo Trzyńcowi przed festiwalem w San Sebastian. Konkurencja zapowiada się wyjątkowo ostro i jurorzy będą mieli wiele do roboty. Oprócz profesjonalnego jury filmy oceniać będzie również studencki „Gabinet Cieni" złożony ze zwycięzców konkursu „Złota Recenzja" oraz oczywiście publiczność. Do konkursu „Złota Recenzja" studenci mogą jeszcze przysyłać prace do 5 września i wygrać karnet uprawniający do wstępu na wszystkie seanse wraz z noclegiem.

Na uwagę zasługuje bogaty program towarzyszący. Szczególnie obecność oraz koncert kontrowersyjnej postaci polskiej sceny muzycznej **Maćka Maleńczuka**, znanego m.in z jury polskiej edycji „Idola" lub zespołu „Podelsi". Swój udział zapowiedział też aktor i piosenkarz **Jan Budař**, który również wystąpi ze swoim zespołem. Koncerty zagrają też kapele z Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie oraz z Liceum Osuchowskiego zza Olzy. Prawdopodobny jest również przyjazd **Zdeňka Svěráka** oraz **Jana Machulskiego**, prawdziwych legend czesko-polskiego kina.

Bilety na konkretne filmy można będzie nabyć od poniedziałku 10 września w trzynieckim kinie; wszystkie w dość przystępnej cenie 40 kc. Do tego, pod adresem e-mailowym *info@tfl.cz*, można zamawiać festiwalowe karnety wraz z noclegami w hotelu w cenie 600 kc lub z możliwością noclegu w Domu PZKO – 450 kc. Studenci mogą skorzystać ze zniżki 100 kc, nabycie karnetu z pewnością więc się opłaca.

Biuro organizacji festiwalu mieścić się będzie w Domu PZKO, które prócz miejsca noclegu posłuży jako sala projekcji dodatkowych filmów. Zachęcam do odwiedzenia stron *www.tfl.cz*, gdzie mieszczą się wszystkie potrzebne informacje. Za tydzień w „GL" pojawi się dokładniej opracowany program z krótkimi recenzjami filmów. Do zobaczenie w kinie! **(TP)**

15. TRZYNIECKIE LATO FILMOWE 2007 – PROGRAM

Czwartek – 13 września 2007

9.00 Uroczyste zagajenie – (KINO)
Vetérik – r. Juliusz Machulski (1981; 104 min) (R), (KINO)
21.00 Koncert zespołów studenckich, (KINO)
24.00 Pravidla lží – r. Robert Sedláček (2006; 112 min) (S), (KINO)
17.00 Rezerwat – r. Łukasz Palkowski (2007) (S), (KINO)
20.00 Koncert – Maciej Maleńczuk, (KINO)
22.00 Rozhovor s nepriateľom – r. Patrik Lakatoš (2007; 120 min) (S), (KINO)
22.00 Obsluhoval jsem anglického krále – r. Jiří Menzel (2006; 120 min) (H), (KINO)
Studenckie etiudy filmowe (Z), (SALA).

Piątek – 14 września 2007

9.00 Jizda – r. Jan Svěrák (1994; 90 min) (R), (KINO)
11.00 Konec – r. Gábor Rohonyi (Węgry; 2007; 105 min) (P), (KINO)
Kamera pre Zuzanu – r. Dušan Rapoš (1985; 9 min) (R) /DVD/, (SALA)
14.00 Szaleńcy – r. Paweł Wendorff (2007; 93 min) (S), (KINO)
16.00 Pusinky – r. Karin Babinská (2007; 90 min) (S), (KINO)
Divoký příběh – r. Monika Eliášková (2006; 25 min) (Z), (SALA)
18.00 Ronning – r. Jiří Vejdělek (2007; 105 min) (R), (KINO)
20.00 Nadzieja (Hope) – r. Stanisław Mucha (2007; 105 min) (S), (KINO)
22.00 Zima kůzelníkov – r. Dušan Trančik (2006; 85 min) (H) /DVD/, (KINO)
Koncert Jana Budaia i zespołu Eliščin band, (SALA)
23.00 Studenckie etiudy filmowe (Z), (SALA).

Sobota – 15 września 2007

10.00 Vetsarai – tajemství talismanu – r. Pavel Jandourek (2006; 105 min) (S), (KINO)
Z tabulu – r. Sławomir Fabicki (2006; 103 min) (R) /DVD/, (SALA)
12.00 Co slonko widziało – r. Michał Rosa (2006) (R), (KINO)
Vlasta – r. Jan Svěrák (2004; 92 min) (D) (R) /DVD/, (SALA)
14.00 Zmrtvýchvstání – r. Jan Svěrák (Słowacja; 2005; 102 min) (P), (KINO)
Otesánek – r. Jan Svěrák (1991; 90 min) (R) /DVD/, (SALA)
16.00 Plac Zbawiciela – r. Krzysztof Krauze, Joanna Kos (Polska; 2006; 105 min) (P), (KINO)
Kolja – r. Jan Svěrák (1996; 108 min) (R) /DVD/, (SALA)
18.00 Vratné lahve – r. Jan Svěrák (Falcon, 2007, 95 min) (R), (KINO)
Dvanáct křesel – r. Martin Frič, Michał Waszyński (1933; 75 min) (Z), (SALA)
20.00 Ogłoszenie wyników Konkursu debiutów i Nagrody Publiczności, (KINO)
Testosteron – r. Tomasz Konecki, Andrzej Saramonowicz (2007; 116 min) (H), (KINO)
22.00 Movie – r. Ivo Trajkov (P), (KINO)
Karol Suszka i Marek Mokrowiecki – „Grzybobranie", (SALA).

Niedziela – 16 września 2007

10.00 Medvídek – r. Jan Hřebejk (2007; 100 min) (H), (KINO)
12.00 Ztracená dovolená – r. Lucie Králová (Republika Czeska; 2007; 84 min) (D) (P), (KINO)
14.00 Martin Slivka – „muž, ktorý sadil stromy" – r. Martin Šulík (Słowacja; 2006; 90 min) (D) (P), (KINO)
16.00 Tajnosti – r. Alice Nellis (2007; 97 min) (H), (KINO)
18.00 Szwadron – r. Juliusz Machulski (1992; 97 min) (R), (KINO)
20.00 Utekajme, už ide! – r. Dušan Rapoš (1986; 81 min) (R), (KINO)
22.00 Tmavomodrý svět – r. Jan Svěrák (2001; 115 min) (R), (KINO).

Legenda: KINO – Kino KOSMOS Trzyniec, SALA – sala domu PZKO Trzyniec, S – konkurs debiutów, R – retrospektoja, H – hity sezonu, D – dokument, P – przegląd nowych filmów środkowoeuropejskich, Z – projekcja specjalna.

Cena biletów 40,- kc na każdy film w kinie Kosmos v Trzyńcu. Bilety na filmy konkursowe służą również do głosowania na Nagrodę Publiczności. Koszt pełnej akredytacji wynosi 600,- kc i zawiera 3 noclegi v Hotelu STEEL + wejście na wszystkie filmy; za 450,- kc można zapewnić sobie wejście na wszystkie filmy festiwalowe i nocleg we własnym śpiworze w budynku domu PZKO na Tarasie. Sala domu PZKO Trzyniec – 50,- kc/dzień. Dla studentów, członków AČFK i posiadaczy legitymacji klubów filmowych przygotowane są zniżki! Oficjalne ogłoszenie wyników Konkursu Debiutów, Nagrody Jury Specjalnego oraz Nagrody Publiczności dla najlepszego pierwszego filmu fabularnego początkującego reżysera odbędzie się w sobotę 15 września o godzinie 20.00 w sali kina Kosmos w Trzyńcu.

Jury TLF 2007: Jan Budař, Zuzana Lipová, Andrzej Milczarkiewicz, Ondrej Šulaj, Jiří Vejdělek, Tadeusz Wantuła, Andrzej Werner.

Organizatorzy zastrzegają sobie prawo zmiany programu.

POP ART 12

Witam ponownie! Niestety nie udało mi się upolować na czas wszystkich materiałów do profilu Elysée Montmartre, przejrzymy więc dzisiaj listy nowości i plotek ze świata muzyki.

Zespół „Dungen"

Dungen »Tio Bitar« (2007)

Zastanawiam się, kiedy po raz ostatni słyszałem w radio coś naprawdę rewolucyjnego i odkrywczego. Skoro nikt nie ma już pomysłu, co by tu jeszcze odkryć albo połączyć w oryginalny sposób, niektórzy poszukują wyjścia w ucieczkach w przeszłość, ascetycznych powrotach do korzeni. Do tej grupy fanatyków należy szwedzka kapela Dungen. Grupa młodzieńców składających głęboki ukłon najbardziej znarkotyzowanym zespołom rockowym lat 60.

Ich muzyka jest tak bezkompromisowa i surowa, że naprawdę trzeba podziwiać odwagę czwórki młodych Skandynawów. Wyglądają i grają tak, jakby ktoś wyrwał ich żywcem z epoki The Who i Jefferson Airplane. „Tio Bitar" (czyli „Dziesięć Kawałków", teksty kapeli są wyłącznie po szwedzku) to już piąty krążek grupy od 2001 roku. Autorem muzyki i tekstów jest w większości wypadków **Gustav Ejstes**, który zaczynał ongiś od pisania (sic!) hip-hopowych kawałków. Jego kapela jednak rzadko wychodzi poza tradycyjne aranżacje oparte na perkusji, basie, wokalach, a przede wszystkim gitarach o brudnym, hendrixowskim dźwięku. Chociaż w wyniku tego podejścia rezygnuje do pewnego stopnia z melodyki linii wokalnych (poza klimatycznymi chórkami), bogato nadrabia bogatą kolekcją riffów gitarowych, które są w stanie zawstydzić klasyków gatunku.

Podobnie jest na najnowszej płycie. Kompozycje tu i ówdzie uzupełniają organy, smyczki lub flet, czasami psychodeliczne kawałki płynnie przechodzą w szalone improwizacje pełne wyjących gitar (na przykład hendrixowski „Mon Amour", najdłuższa jazda na płycie). Jeżeli kapela wychodzi poza tę formę, to czyni tak znowu w duchu lat „dzieci kwiatów" – do psychodeli dodaje trochę folku, trochę muzyki Wschodu... Jednak nawet gdy zahacza o art–rocka czy rocka progresywnego, nigdy nie narusza wrażenia kompletnej autentyczności, nie daje się wkręcić w studyjnie zestawione kompozycje, zawsze daje upust zwierzęcej energii. Można powiedzieć, że muzyczny świat tej kapeli zaczyna się w okolicach 1966 roku, a kończy tuż przed świtem nowej dekady.

Jeżeli więc ciągle z łezką w oku wspominacie Hendrixa, Morrisona czy Syda Barretta i jeżeli marzy się Wam taka podróż w czasie – to zapraszam serdecznie.

Muzyka ucicha, za dwa tygodnie zapraszam na film! Przejrzymy programy kin, zobaczymy co nowego na DVD i przedstawimy krótki profil kolejnej legendy światowego kina – **Federico Felliniego**.

Co Szeptane...

★ Tańczcie, miłośnicy **Beatles**! Wdowa po słynnym okularniku, Yoko Ono, po latach zatwardziałego oporu zgodziła się na sprzedaż w Internecie w formacie mp3 spadku po jej mężu. Oznacza to ogólnoświatową dostępność nawet największych rarytasów z archiwum Japonki – w sumie 17 płyt!

★ Serwis *muzyka.onet.pl* zaszokował informacją, że na lotnisku Okęcie pojawiła się **Doda** bez makijażu. Nie bójta się jednak, podobno widok był znośny. Teraz wszyscy w napięciu czekają, aż artystka pojawi się bez implantów.

★ Wspomnijmy 30. rocznicę śmierci Wielkiego **Elvisa**. Prawdziwi fani obchodzą oczywiście ten dzień jako datę przejścia Króla na emeryturę, ponieważ każdy elvisofil dobrze wie, że Presley żyje i opala się na polinezyjskiej plaży razem z Marylin Monroe, Jamesem Deanem i Kurtem Cobainem.

★ **Chris Martin**, wokalista brytyjskiej supergrupy **Coldplay**, został pobity przez ochroniarza, kiedy próbował dostać się chyłkiem na projekcję filmu swojej żony, Gwyneth Paltrow. Z deszczu pod rynnę – biedny gwiazdor starał się podobno ominąć fanów.

Chris Martin

★ Znowu coś o **Rolling Stones**. Muzycy zdementowali pogłoski o rzekomym zakończeniu działalności koncertowej a **Keith Richards** zdobył niespodziewane laury – jego cytat otrzymał nominację w kategorii „Wydarzenie Roku" nagród muzycznych „Classic Rock Awards". Wysuszony gitarzysta powiedział, że w „dzikich czasach" zmieszał pewnego razu prochy swojego ojca z kokainą i tak wciągał. Podobno na katar też pomaga.

★ Świeża informacja z domowego, zaolziańskiego podwórka. Kapela **Charlie Straight**, która stara nowała w bezprecedensowy sposób lokalną scenę muzyczną, zgodnie z oczekiwaniami wspina się wyżej. 6 sierpnia ruszyły nagrania ich pierwszej płyty w praskich studiach. Chyba nie jestem jedyną osobą, która nie może się doczekać wyniku tych starań.

★ Skoro mowa o Charlie Straight – tym, którzy nie stawili się w Karwinie już wczoraj przypominamy, że do dziś trwa tam Festiwal Dokořán 2007 (Park Bożeny Němcowej). W programie oprócz Charlieho pojawi się świetna praska formacja **Toxique** (mocne inspiracje takimi kapelami jak Morcheeba, Moloko itp.) czy też AllSKApones. W sumie od 15.50 zagra 12 zespołów oraz 7 DJów, organizatorzy obiecali też projekcje filmów. Jeżeli ciągle Wam się nie chce, to może zainteresuje Was, że w tym roku wejście na festiwal jest DARMOWE. Informacje na stronie *www.festival.dokoran.info*.

★ **Scarlett Johansson**, która w ostatnim czasie została uwieńczona wszystkimi możliwymi superlatywami (od „najpiękniejszej aktorki Hollywood" po „najseksowniejszą kobietę kosmosu") po raz kolejny zaskoczyła wszystkich. Okazało się, że nie dość, że babka niebrzydka, a w główce ma wszystko poukładane, to w dodatku potrafi nieźle śpiewać. Nagrała solową płytę z jednym z najlepszych amerykańskich producentów. Wtajemniczeni twierdzą, że przypomina to bardzo wyczyny wokalne Marilyn Monroe – ja po wysłuchaniu „Summertime" w wykonaniu Scarlett ośmielam się twierdzić, że będzie o wiele, wiele lepiej.

Scarlett Johansson

★ Kolejny etap perypetii biednego **Marylina Mansona**. Nie dość, że nie wpuszczają go do kościołów z powodu makijażu, to w dodatku został niedawno oskarżony o okradanie członków swojego zespołu. W ciągu kilkunastu lat działalności grupy nazbierał sobie podobno nielegalnie miliony dolarów, za które kupował nazistowskie artefakty oraz różne makabryczne przedmioty wykonane z kawałków ludzkich ciał. Każdy jakieś hobby ma.

Rubrykę przygotował:
DAREK JEDZOK

Telewizja

SOBOTA 1 WRZEŚNIA

■ TVP 1

5.50 Moda na sukces (s.) **6.10** Warto kochać **6.55** Dzień dobry w sobotę **7.30** Rok w ogrodzie **8.00** Wiadomości **8.15** Wakacje, wakacje i po wakacjach, Franklinie! **9.00** Świnka Peppa - Piknik (s.) **9.05** Ziarno **9.35** Sąsiedzi – Fortepian (s.) **9.45** 89 PLUS młodość, pasja, skauting **10.05** Sposób na Alcybiadesa **11.05** Łowcy przygód - Niech wygra lepszy! **11.50** Bieszczadzki Park Narodowy **13.00** Wiadomości **13.10** Łowcy małp **13.50** Mistrzostwa Świata w Osace **15.35** Śmiechu warte **16.05** Moda na sukces (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Po pierwsze - Jedynka **17.35** Zaczęło się 1 września **18.35** Grzegorz Turnau w Gdańsku - piosenki XII Festiwalu Gwiazd **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.15** Jutro idziemy do kina **21.50** Cop Land **23.35** Kojak (s.) **1.15** Pamiętnik pani Hanki.

■ TVP 2

6.40 Echa Panoramy **7.10** Tajemnica szyfru Marabuta – Jak na to wpadłeś, Kajetanie (s.) **7.20** Spróbujmy razem **7.50** Czterdziestolatek - Z dala od ludzi, czyli coś swojego (s.) **8.50** Pytanie na śniadanie - lato **10.40** Zakazane piosenki **12.25** Mistrzostwa Świata w Osace **14.00** Familiada (teleturniej) **14.30** Złotopolscy - Testament na czarną godzinę (s.) **15.00** Tu, gdzie śpiewał Jan Kiepura - Europejski Festiwal im. Jana Kiepury **15.55** Na dobre i na złe - Żółta koszulka (s.) **16.55** Duże dzieci **17.45** Z Dwójką bezpieczniej **18.00** Program lokalny **18.25** Starter **18.45** Panorama **19.10** Europa da się lubić - Co Europa toleruje **20.00** Cztery pory roku i 10-lecie grupy MoCarta PaKA 2007 **21.00** Konkurs tańca Eurowizji 2007 **23.20** Słowo na niedzielę **23.30** Panorama **23.55** Sport-telegram **0.00** Graniczny blues **1.30** Miasteczko Twin Peaks (s.) **2.15** Mistrzostwa Świata w Osace **3.10** Noc zagadek - teleturniej interaktywny.

■ TV KATOWICE

5.54 Uwierz w dokument **6.40** Niepokonani **7.04** Telenowyny **7.30** Kurier **7.45** Aktualności **7.50** Z życia bocianów **7.55** Gruby **8.45** Atelier **9.00** Kondycja ludzka - Zagrożenia **9.30** Kurier **10.01** Było, nie minęło **10.30** Kurier **11.01** Niezłomni **11.15** Nawigator - Program dla fanów żeglarstwa **11.30** Kurier **11.44** Rozmowa dnia **12.00** Historia nie kończy się nigdy! **12.30** Kurier **12.54** Serwis kulturalny **13.00** Uwierz w dokument **13.30** Kurier **14.00** Granice - Albania : Grecja **14.30** Kurier **14.56** Serwis kulturalny **15.01** Światowiec **15.30** Kurier **16.00** Europa **16.30** Kurier **16.45** Aktualności **16.50** To się wytnie **17.00** Pozytywka **18.00** Aktualności **18.40** Program rozrywkowy **19.15** Zamyślenia nie tylko dla pobożnych **19.20** Pół wieku TV Katowice **19.35** Jubileuszowe powroty **20.01** 30 minut ekstra **20.30** Kurier **20.48** Studio świat **21.30** Kurier **23.24** Kondycja ludzka - Zagrożenia **23.54** 30 minut ekstra **0.19** Studio Wschód **0.50** Ekscentrycy **1.12** Studio świat.

■ POLSAT

6.00 Pierwsza miłość (s.) **6.45** Jesteśmy (s.) **7.15** Power Rangers (s.) **7.45** Tutenstein **8.15** Zwariowany świat Malcolma (s.) **8.45** Nowe przygody Tequili i Bonettiego (s.) **9.55** Rodzina zastępcza plus **10.55** Tiger Cruise **12.45** Czarodziejki (s.) **13.45** Dom nie do poznania **14.45** Się kręci **15.15** Daleko od noszy - Siostra Karinki (s.) **15.45** Koncert Ich Troje **16.45** Piotr Bałtroczyk przedstawia **17.45** Dzień kangura **18.50** Wydarzenia **19.30** Mamuśki **20.00** Cudzoziemiec **21.55** Studio Lotto **22.15** Medalion **0.15** Asteroida śmierci **1.50** Dziewczyny w bikini (quiz) **2.50** Nocne randki.

■ TVC 1

6.00 Mieszkać – to sztuka **6.25** Maruška **6.55** Bolek i Lolek (s. anim.) **7.05** Willy Fog – podróż dookoła świata (s. anim.) **7.30** Był sobie... wynalazca (s.) **7.55** Niech żyje szkoła! **8.10** Rudi (film estoń.) **9.45** Rowerowe wędrówki **10.00** Żyć i przeżyć na pustkowiu (s. dok.) **10.30** Nasza wieś (mag.) **10.50** Muzyka dęta (pr. muz.) **11.20** Hobby magazyn J. Bohdalovej **11.45** Niewiedza nie usprawiedliwia **12.00** Wiadomości **12.05** Z metropolii, Tydzień w regionach **12.35** Auto Moto Revue (mag.) **13.05** O trzech sennych królewnach (bajka) **14.20** Oczarowanie (s.) **15.20** Kiedy będę miała 20 lat (film fr.) **16.55** Film o serialu Hrabiny **17.10** O skarb Czeskiej Anny (quiz show) **17.55** Prognoza pogody **17.57** Minuta z przyrody **18.00** Wiadomości **18.10** Bubu i Filip (s.) **18.45** Wieczorynka **18.55** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport **20.00** Za kurtyną z Jiřiną (pr. roz.) **21.05** Nikomu ani słowa (film USA) **23.00** Wiadomości, sport **23.10** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **23.15** Kinsey (film USA) **1.10** Jake 2.0 (s.).

■ TVC 2

5.50 Wiadomości TVS **6.15** MŚ w atletyce Japonia 2007 (transmisja) **8.00** Panorama **8.35** Kamera w podróży (s. dok.) **9.30** Świat cudów (pr. cykl.) **10.00** Różowa pantera (film br.-USA) **12.00** MŚ w atletyce Japonia 2007 (transmisja) **15.50** Klasztory (s. dok.) **16.25** Koncert dla Diany (retransmisja) **17.25** Historie biblijne (s.) **19.05** Sprawa dla ombudsmana **19.30** Stop **19.35** Kultura.cz (mag.) **20.00** Zapraszamy do teatru na przedstawienie **21.25** Tereza Podařilová (dok.) **22.20** 333 (mag. lit.) **23.05** Czerwony karzeł (s.) **23.35** Noc z Andělem **0.30** MŚ w atletyce Japonia 2007 (transmisja) **2.40** Duża muzyka nocna.

■ NOVA

6.10 Leśni koledzy (s. anim.) **6.30** Rudi i Trudi (s. anim.) **6.45** W.I.T.CH. (s.) **7.10** Cudowny świat Walta Disneya **8.05** O.C. (s.) **9.00** Magazyn kulinarny **9.30** Nowa podróżomania **10.10** Julie Lescaut (s.) **12.00** Dzwońcie do TV Nova **12.30** Szkoła podstawą życia (film czes.) **14.05** Gwałtowna planeta (dok.) **15.00** Mr. Bean (s.) **15.30** High School Musical (film USA) **17.25** Wielka Stopa w Egipcie (film wł.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Shrek (film anim.) **21.55** Twierdza (film USA) **0.20** Czerwona Róża 1/3 (film USA) **1.45** Horoskop śmierci (s.).

■ PRIMA

6.30 Tabaluga (s. anim.) **7.00** Taz-mania (s. anim.) **7.20** Piotruś Pan i piraci (s. anim.) **7.45** Sylwester i Tweety (s. anim.) **8.35** Dzika Afryka (s. dok.) **9.15** Salon samochodowy **10.10** Blaszana kawaleria (s.) **11.05** Columbo (s.) **13.20** Ucieczka do zwycięstwa (film USA) **15.40** Premier League Live! **16.00** Liverpool FC – Derby County (piłka nożna) **18.05** Wiadomości, prognoza pogody **18.10** Jesteś tym, co jesz **19.00** Wiadomości, sport **19.25** Krok za krokiem (s.) **20.00** VyVolení - nowi bohaterowie (reality show) **21.35** Pan i władca: Na krańcu świata (film USA) **0.25** Gremliny rozrabiają (film USA) **2.35** Zapytaj o przyszłość.

NIEDZIELA 2 WRZEŚNIA

■ TVP 1

5.40 Warto kochać (s.) **6.25** Świnki na gigancie **7.25** Przygody pana Michała **8.25** Domisie - Chcę mieć zwierzątko **8.55** Kadra 2012 **9.20** Mała księżniczka **11.00** Święto dziękczynienia za plony - Jasna Góra 2007 **13.30** Anioł Pański **13.50** Wiadomości **14.05** Billy Young **15.35** Sąsiedzi - Niewiniątka (s.) **16.00** Galapagos - Wyspy, które zmieniły świat **17.00** Teleexpress **17.20** Lizzie McGuire **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.15** Ja wam pokażę! **21.10** Przeboje Jedynki **22.40** Bóg jest wielki, a ja malutka **0.25** Pocztówki znad krawędzi.

■ TVP 2

6.15 Słowo na niedzielę **6.20** Czterdziestolatek (s.) **8.30** Ziemia nieznana - Afrykańska wolność **8.55** Zacisze gwiazd - Jacek Rozenek **9.25** Prywatne życie surykatek - Flower Power, czyli Flower górą **9.55** Wojciech Cejrowski boso przez świat - Zupa z małpy **10.25** Hanover Street **12.20** Mistrzostwa Świata w Osace **14.15** Piknik Olimpijski **14.30** Złotopolscy - Drużba zawsze tańczy (s.) **15.05** Szansa na sukces - Piotr Szczepanik **16.05** Na dobre i na złe - Otwarty konflikt (s.) **17.05** Egzamin z życia **18.00** Program lokalny **18.25** Starter **18.45** Panorama **19.10** Tu, gdzie śpiewał Jan Kiepura - Europejski Festiwal im. Jana Kiepury **20.00** Hity na czasie - Zabrze **22.00** Panorama **22.25** Sport-telegram **22.35** Mistrzostwa Świata w Warce **23.10** Telewizyjne Wiadomości Literackie **23.40** Życie jako śmiertelna choroba przenoszona drogą płciową **1.15** Noc zagadek - teleturniej interaktywny.

■ TV KATOWICE

6.24 Półkowniki **6.51** Integracja **7.04** Wierzę, wątpię, szukam **7.30** Kurier **7.45** Aktualności **7.50** Z życia bocianów **7.55** Zamyślenia nie tylko dla pobożnych **8.00** Koncert życzeń **8.45** Śląska lista przebojów **9.00** Nowoczesna medycyna - Szczepionki **9.30** Kurier **10.00** Kuchnia nie tylko polityczna **10.30** Kurier **11.00** Teleplotki **12.00** Telewizja objazdowa **12.30** Kurier **12.55** Serwis kulturalny **13.00** Półkowniki **13.30** Kurier **14.00** Projekt E2 - Głębsze odcienie zieleni **14.30** Kurier **14.40** Mistrzostwa Świata w powożeniu zaprzęgami w Warce **15.30** Kurier **15.39** Mistrzostwa Świata w powożeniu zaprzęgami w Warce **16.30** Kurier **16.45** Aktualności **16.50** TV Katowice poleca **17.00** Jak ten czas leci **18.00** Aktualności **18.30** Retransmisje sportowe **20.30** Kurier **20.47** Młodzież kontra **21.45** Aktualności **21.55** Piłkarska Trójka. **22.30** Kurier **23.00** Sportowa niedziela **23.56** Kuchnia polityczna **0.23** Nowoczesna medycyna - Szczepionki **0.52** Światowiec **1.17** Telewizja objazdowa **1.42** Kurier.

POLSAT

6.00 Pierwsza miłość (s.) **7.15** Sonic X (s.) **7.45** Czarodziejki (s.) **8.15** Power Rangers (s.) **8.45** Słoneczny patrol (s.) **9.45** Dotyk anioła (s.) **10.45** Ania z Zielonego Wzgórza (s.) **13.00** Rycerz Artura **14.50** Napoleon Wybuchowiec **16.40** Świat według Kiepskich (s.) **17.45** Rodzina zastępcza plus - Natura nie znosi próżni (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Daleko od noszy (s.) **20.00** CSI: Kryminalne zagadki Miami **21.55** Studio Lotto **22.00** Gotowe na wszystko (film USA) **0.00** Magazyn sportowy **2.00** Dziewczyny w bikini (quiz) **3.00** Nocne randki.

■ TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów **6.25** Adres: Europa Środkowa **6.50** Klocki **7.00** Bajkowe wakacje **9.45** Kalendarium **10.00** Wędrująca kamera (mag.) **10.30** Obiektyw (mag.) **11.00** Grzeszni ludzie miasta Pragi (s.) **12.00** Pytania V. Moravca **13.00** Wiadomości **13.05** Bajka **14.30** Magazyn religijny **14.50** Magazyn chrześcijański **15.10** W poszukiwaniu czasu utraconego (pr. cykl.) **15.35** Morderstwo w ulicy Wyspowej (film) **16.50** Słowo na niedzielę **16.55** Antologia czeskiego humoru **17.35** TVC **17.55** Prognoza pogody **17.57** Minuta z przyrody **18.00** Wiadomości **18.05** Nie wahaj się i kręć! (pr. roz.) **18.35** Spostrzeżenia z zagranicy **18.45** Wieczorynka **18.55** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport **19.55** Losowanie Sportki i Szansy **20.00** Szkodnik (film czes.) **21.45** 168 godzin (pr. publ.) **22.15** Wiadomości, sport **22.25** Losowanie Sportki i Szansy **22.30** Koszty życia (film fr.) **0.20** Wydział spraw zamkniętych (s.) **1.05** Wszystko party **1.30** Koncert dla Diany.

■ TVC 2

6.50 Wiadomości TVS **7.20** Klucz (mag.) **7.50** Panorama **8.30** Muzyczna wizytówka **9.20** Kultura.cz **9.45** 333 (mag.) **10.30** Wyścigi samochodowe **10.45** MŚ motocykli 2007 San Marino (transmisja) **12.05** W kondycji (mag.) **12.30** MŚ w atletyce Japonia 2007 (transmisja) **14.15** MŚ motocykli 2007 San Marino (transmisja) **16.30** Świat sztuki **17.20** Hrabia Monte Cristo 1/2 (film fr.-wł.) **19.00** Sedno **19.05** Święci i świadkowie **19.20** Znaki i rytuały **19.35** Kultura.cz **20.00** Wieczór na temat... **22.15** Studio piłki nożnej **22.55** Golf journal **23.20** TVC Live – Javory **0.15** Za kurtyną z Jiřiną **1.10** Talk show J. Krausa.

■ NOVA

6.10 Leśni koledzy (s. anim.) **6.30** Rudi i Trudi (s. anim.) **6.45** W.I.T.CH. (s. anim.) **7.10** Cudowny świat Walta Disneya **8.05** Łowca krokodyli **9.00** Program kulinarny **9.30** Nowa podróżomania **10.05** Julie Lescaut (s.) **11.45** Zagadki medycyny (s.) **12.35** Wyspa lorda Howe'a (dok.) **13.30** Film o filmie Medvídek **13.50** Kocham kłopoty (film USA) **16.10** Detektyw Monk (s.) **17.05** Park Jurajski (film USA) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Ulica (s.) **21.35** Zgubieni (s.) **22.35** Odłamki **23.00** Intruz (film USA) **0.40** Horoskop śmierci (s.).

■ PRIMA

6.30 Tabaluga (s. anim.) **7.00** Taz-mania (s. anim.) **7.20** Piotruś Pan i piraci (s. anim.) **7.45** Sylwester i Tweety (s. anim.) **8.10** Tajemnice wojny (s. dok.) **9.15** Świat 2007 (mag.) **9.50** Big Ben (s.) **11.50** Receptariusz prima pomysłów **13.00** Niedzielna partia **13.55** Miłość uskrzydla (film niem.) **16.00** Podróż w głąb duszy studenta (film czes.) **17.40** Film o filmie **18.00** Wiadomości, prognoza pogody **18.05** Nie do wiary **19.00** Wiadomości, sport **19.25** Krok za krokiem (s.) **20.00** „Ber nebo neber" (quiz show) **21.10** Vy-Volení nowi bohaterowie **22.45** Zemsta (film USA) **1.15** Blisko domu (s.) **2.10** Zapytaj o przyszłość.

PONIEDZIAŁEK 3 WRZEŚNIA

■ TVP 1

5.35 Złote Łany **6.00** Kawa czy herbata? **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.30** Moda na sukces (s.) **9.25** Sąsiedzi - Warsztat (s.) **9.35** Świnka Peppa - Gdzie są okulary taty? (s.) **9.40** Budzik - Zwierzęta chronione **10.10** Moja farma - Pauli w południowej Afryce **10.30** Światowe Nagrody Muzyczne 2006 **11.20** Wielki świat małych odkrywców - Mam rodzeństwo **11.35** ZUS dla ciebie **11.40** Telezakupy **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.20** W kolejce po euro **12.40** Plebania (s.) **13.05** Klan (s.) **13.35** Piosenki z Krakowa pod Neptunem **14.00** Koń Przewalskiego - Powrót do Chin **14.30** Wyjeżdżam zostaję? **15.00** Wiadomości **15.10** Szczęśliwa karta **16.05** Moda na sukces (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Celownik **17.30** Klan (s.) **18.00** Jaka to melodia? **18.30** Plebania (s.) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.20** Pierwszy września **21.20** Forum **22.15** Teleexpress nocą **22.35** Program rozrywkowy **23.00** Moskiewska saga **0.55** „Czarodzieje" piosenki Agnieszki Osieckiej **1.35** Notacje - Teresa Bojarska.

■ TVP 2

5.30 Statek miłości (s.) **7.10** Telezakupy **7.30** Przystanek praca **7.40** Hydronauci - Piosenka Barnaby **8.00** Kopciuszek (s.) **9.00** Pytanie na śniadanie **10.55** Panorama **11.00** SpełniONA w biznesie **11.25** Magnum - Ciotka, która przyszła na obiad (s.) **12.20** Klinika pod kangurem (s.) **12.50** Wojna i pokój w ogrodzie **13.20** Znaki czasu **13.50** Smaczne go! **14.40** Detektyw w sutannie - Zaproszenie na weekend (s.) **15.35** Na dobre i na złe - Otwarty konflikt (s.) **16.30** Gliniarz i prokurator - Drugie życie (s.) **17.25** Biuro kryminalne - Śmierć na receptę **18.00** Program lokalny **18.30** Panorama **19.00** Codzienna 2 m 3 (s.) **20.00** M jak miłość **20.50** Kulisy serialu „M jak miłość" **21.00** Magazyn Ekspresu Reporterów **21.30** Panorama **21.55** Sport-telegram **22.00** Brzydula Betty **22.50** Warto rozmawiać **23.45** Kryminalne zagadki Las Vegas **1.15** Wina Ikara - Warszawa 1939-1944 **2.10** Noc zagadek - teleturniej interaktywny.

■ TV KATOWICE

6.00 Kurier **7.45** Aktualności **7.50** Gramy dla was **8.45** Domowy zwierzyniec **9.15** Kurier flesz **9.30** Kurier **9.59** Serwis ekonomiczny **10.15** Kurier gość **10.30** Kurier **11.00** Kurier biznes **11.23** Serwis kulturalny **11.30** Kurier **12.07** Kurier świat **12.24** Serwis kulturalny **12.30** Kurier **12.55** Serwis ekonomiczny **13.07** Kurier komentarze **13.30** Kurier **14.08** Kurier świat **15.09** Kurier komentarze **15.24** Serwis kulturalny **15.30** Kurier **16.14** Rozmowa dnia **16.30** Kurier **16.45** Aktualności **16.50** Drobne sprawy **17.00** Przygód kilka wróbla Ćwirka **18.00** Aktualności **18.40** Encyklopedia „Solidarności" **18.55** TV Katowice zaprasza **19.00** Zaolzie **19.15** Trójka dzieciom **19.30** Z życia Kościoła **19.50** TV Katowice zaprasza **20.01** Telekurier **20.30** Kurier **20.50** Trzeci wymiar **21.30** Kurier **21.45** Aktualności **22.15** Magazyn ekonomiczny **22.30** Kurier **22.46** 16/16 - Dzieci naszego serca **23.30** Kurier **0.05** Jak człowiek wymyślił zwierzęta - Pierwszy był wilk **0.57** Trzeci wymiar.

■ POLSAT

6.30 Sekret Laury (s.) **7.30** TV market **7.45** Wielka wygrana (teleturniej) **8.40** Graczykowie - Bula i spóla (s.) **9.15** Strażnik Teksasu (s.) **10.15** Daleko od noszy - Siostra Karinki (s.) **10.45** Młodowa lata (s.) **11.30** Samo życie (s.) **12.00** Pensjonat pod Różą - Dar (s.) **13.00** Jesteś moim życiem (s.) **14.00** Pierwsza miłość (s.) **14.45** Świat według Bundych (s.) **15.15** Beverly Hill **15.50** Wydarzenia **16.25** Interwencja **16.45** 13. posterunek **17.15** Młodowa lata (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Samo życie **20.00** Z archiwum X (s.) **21.00** Bad Company **21.55** Studio Lotto **23.40** Nieustraszeni **0.40** Bumerang **1.25** Dziewczyny w bikini (quiz) **2.25** Nocne randki **4.45** Music Spot.

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC **8.30** Szczęście otwórz się (dla dzieci) **9.00** Kalendarium **9.15** O skarb Czeskiej Anny (quiz show) **10.00** Wiadomości **10.05** Ludzie z manuży (s. dok.) **11.00** Oczarowanie (s.) **12.00** Wiadomości **12.30** Sama w domu (mag.) **13.25** Ćwiczmy z TVC **13.35** Mamuśki – to sztuka **14.00** Nie wahaj się i kręć! (pr. roz.) **14.25** W poszukiwaniu czasu utraconego (pr. cykl.) **14.45** Eurofoto **15.00** Wiadomości **15.10** U nas w Europie **15.20** Antologia czeskiego humoru **16.00** Zaczarowane przedszkole **16.30** Telewizja niej dla dzieci **17.00** Tajemnice Tonia Wizarda **17.15** AZ-kwiz (teleturniej) **17.40** Testy, porady, reportaże **17.55** Prognoza pogody **17.57** Minuta z przyrody **18.00** Wiadomości regionalne **18.15** Dyktando **18.40** Żywe serce Europy **18.45** Wieczorynka **18.55** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport **20.00** Hrabiny (s.) **21.00** Podróż po... (mag.) **21.30** Reporterzy TVC **22.00** Uwięzieni za żelazną kurtyną **22.15** Good bye Lenin! (film niem.) **0.10** Wiadomości, prognoza pogody, sport **0.20** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **0.25** Morderstwo w ulicy Wyspowej **1.35** Simpsonowie **2.00** AZ-kwiz.

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS **6.30** Malanz Fanula **7.00** Spadająca doniczka **7.30** TVC **7.50** Panorama **8.30** Na pływalni (talk show) **9.00** Dzień dobry z Moravą Śląska **11.25** AZ-kwiz (teleturniej) **11.40** Żywe serce Europy **12.00** Nowe odcienia w starym Egipcie **12.55** Spór dusz z ciałem **13.15** Wspomnienia mistyka (s. dok.) **13.35** Film o serialu Hrabiny **13.50** Angielski dla najmłodszych **14.00** Pułapka (film est.) **15.40** GEO (pr. cykl.) **16.10** Esa 316 **16.30** Studio piłki nożnej: Bohemians 1905 – FK Viktoria Žižkov **19.20** Wiadomości w języku migowym **19.30** Simpsonowie (s. anim.) **19.50** Ćwiczmy z TVC **20.00** Wojna szpiegów (s. dok.) **21.00** Wydarzenia, komentarze **21.30** Świat książek (mag.) **21.45** Tak, panie minister (s.) **22.15** Historie.cs **23.05** Kurt Rosenwinkel Group (koncert) **0.05** Magazyn historyczny **0.30** 168 godzin **0.55** Kukiełka (film ros.).

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.35** Książka **9.35** W krainie wiecznego lodu **10.35** Ulica (s.) **12.30** Gliniarz z Rosenheim **13.30** Gliniarze z Rosenheim **14.25** Poszukiwacze skarbów (s.) **15.20** Strażnik Teksasu (s.) **16.25** Świat według Bundych (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **18.25** Ulica **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Ubezpieczalnia Szczęście (s.) **21.00** Weekend (mag.) **22.10** Dr House **23.05** Kowboje i idioci (s.) **0.45** Alias **1.30** Szybka wygrana.

■ PRIMA

6.30 Tabaluga (s. anim.) **7.00** Szassa bez granic (pr. roz.) **8.40** Jesteś moim życiem (s.) **9.40** Płomienie namiętności (s.) **10.35** Diagnoza morderstwo (s.) **11.35** Kowal Wolfa (s.) **12.35** Szpital Nadziei (s.) **13.35** Inspektor Balko (s.) **14.35** Nieustraszeni (s.) **15.40** Zew przeszłości (film niem.) **17.40** Minuty regionu **17.40** Wiadomości regionalne **18.00** Wiadomości, prognoza pogody **18.05** 5 kontra 5 (pr. rozr.) **19.00** Wiadomości, sport **19.25** Krok za krokiem (s.) **20.00** Lotnisko (s.) **21.10** VyVolení – nowi bohaterowie **22.45** Negocjatorzy (s.) **23.45** Klątwa opętania (film niem.) **1.40** Zapytaj o przyszłość.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie

Życzenia

Dnia 27. 8. 2007 obchodziła jubileusz urodzin koleżanka

pani JADZIA OLSZAROWA

z Żywocic. W tym dniu należącym wyłącznie do Ciebie pragniemy zaofiarować Tobie wszystkie wspaniałości tego świata a Ty spośród nich wybierz te, które przyniosą Ci radość, miłość i szczęście... Tego życzą PrzeKuJa. RK-161

Nie licz dni, nie licz lat,
Najważniejsze, że jesteś.

Dnia 6 września obchodzi swój piękny jubileusz 80. urodzin

pani BRONISŁAWA SZEBESTOWA

Bukiet najserdeczniejszych życzeń składają córka, zięć, wnuki oraz prawnuki Karinka, Dominiczek i Mareczek. RK-170

Dnia 5. 9. 2007 obchodzi swój jubileusz 75 lat

pan JÓZEF TADRAŁA

z Orłowej. Z tej okazji najserdeczniejsze życzenia dobrego zdrowia, siły, radości z życia oraz błogosławieństwa Bożego życzą żona oraz córki Danka i Marylka z rodzinami. RK-168

Wspomnienia

Smutny był dla nas dzień 31. 8. 2005 r., gdy odszedł od nas na zawsze

śp. HENRYK FOLTYN

z Karwiny Raju. O chwilę wspomnień prosi rodzina Foltynów.

GL-503

Wszystko przemija – to przeznaczenie,
Lecz jedno pozostaje – wspomnienie!

Dnia 2 września minie 25. rocznica śmierci, kiedy od nas odszedł nasz Ukochany

śp. mgr JAN FOLWARCZNY

z Hawierzowa Suchej Średniej. Wszystkich, którzy Go znali i szanowali, prosi o chwilę wspomnień córka Renata i wnuk Waldemar. GL-506

Pobladły obraz Twój
pozostaje w naszych wspomnieniach.

Dnia 31. 8. 2007 mija 30 lat, kiedy odszedł na zawsze nasz Drogi

śp. FRANCISZEK DRONG

z Jabłonkowa. O chwilę wspomnień i modlitwę proszą najbliżsi. GL-509

Dziś, 1. 9. 2007 mija 19. rocznica śmierci naszej Kochanej

śp. MARII JASICZKOWEJ

Z miłością i szacunkiem wspomina córka i syn z rodzinami. AD-125

Czas mija, lecz ból w sercu pozostaje...

Dnia 5 września 2007 minie 3. rocznica śmierci

śp. WŁADYSŁAWA MOJA

Z szacunkiem i wdzięcznością wspomina żona, syn i córka z rodziną. RK-158

Dnia 18 lipca 2007 minęła 20. bolesna rocznica śmierci naszego Kochanego Ojca, Dziadka, Pradziadka i Teścia

śp. WŁADYSŁAWA PISZCZKA

a zarazem dnia 4 września 2007 minie 15. bolesna rocznica śmierci naszej Kochanej Mamusi, Babci, Prababci i Teściowej

śp. ALŻBIETY PISZCZEK

z Suchej Górnej. O chwilę wspomnień proszą córki Marta, Wanda i Olga z rodzinami. GL-485

Nekrologi

Nie płaczcie drodzy, że idę spać,
tego spokoju mi życzcie.
Tylko wieczne wspomnienie
w sercach zachowajcie.

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych i znajomych, że dnia 27. 8. 2007 zmarła w wieku niespełna 88 lat nasza Kochana Mamusia, Babcia, Prababcia, Teściowa i Ciocia

śp. ZOFIA GRABOWSKA

z Olbrachcic. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w sobotę dnia 1. 9. 2007 o godz. 15.00 z kościoła ewangelickiego w Olbrachcicach. W smutku pogrążona rodzina. AD-129

Kto w sercach żyje tych, których opuścił,
ten nie odszedł...

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 28. 8. 2007 zmarł po długiej i ciężkiej chorobie w wieku 83 lat nasz Ukochany Mąż, Ojciec, Teść, Dziadek, Pradziadek, Brat, Szwagier, Wujek i Kolega

śp. Ing. KAROL KUŚ

z Czeskiego Cieszyna. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się we wtorek 4 września 2007 o godz. 14.00 z kościoła rzymskokatolickiego w Czeskim Cieszynie na miejscowy cmentarz. Zasmucona rodzina. Autobus zapewniony przy kościele. AD-128

Najszczersze wyrazy współczucia i otuchy z powodu śmierci

śp. KAROLA KUSIA

przekazują rodzinie członkowie chóru Harfa. GL-511

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy, że dnia 29. 8. 2007 zmarł w wieku 82 lat nasz Drogi Mąż, Ojciec, Teść, Dziadek, Brat, Wujek, Krewny i Znajomy

śp. JERZY MOLIN

zamieszkały w Trzycieżu. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się we wtorek 4 września 2007 o godz. 15.00 z kaplicy ewangelickiej w Śmiłowicach na miejscowy cmentarz. Zasmucona rodzina. AD-132

Wyrazy szczerego współczucia Rodzicom **Otylii** i **Erwinowi** oraz bratu **Władysławowi** z powodu śmierci Syna i Brata

śp. LESZKA SCISKAŁY

składają chórzyści chóru MK PZKO Olbrachcice. RK-171

Co w teatrze

SCENA POLSKA – CZ. CIESZYN: Klubem Kobiet (1, godz. 17.30), W stronę Czarnolasu (3, godz.

Co w kinach

KARWINA – Centrum: Transformers (1-3, godz. 17.45, 20.00); **Reflex**: Posłańcy (1, 2, godz. 17.00); Grindhouse: Death Proof (1, 2, godz. 20.00); „Tajnosti" (3, godz. 17.00, 20.00); **Ex**: Wakacje Jasia Fasoli (1, 2, godz. 19.00); **HAWIERZÓW – Centrum**: Shrek 3 (1-3, godz. 15.30); Transformers (1-3, godz. 17.30, 20.00); **TRZYNIEC – Kosmos**: Harry Potter i Zakon Feniksa (1-3, godz. 17.30); Wielkie kino (1, 2, godz. 20.00); Ocean´s 13 (3, godz. 20.00); **CZ. CIESZYN – Central**: Piraci z Karaibów – Na końcu świata (1, 2, godz.. 17.00); Sherry Baby (1, 2, godz. 20.00); **CIESZYN – Piast**: Simpsonowie – Wersja kinowa (1-3, godz. 16.00, 18.00); Grindhouse: Death Proof (1-3, godz. 20.00).

Co na antenie

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1, piątek, wiadomości regionalne od godz. 18.00; TVC 2, sobota od godz. 7.00. **POLSKIE AUDYCJE**: Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz, po–pt: 19.00, nie: 18.30.

Co w terenie

PSP CZ. CIESZYN – informuje, że rok szkolny rozpocznie się 3. 9. dla uczniów 1. klasy o godz. 8.00 w szkole, dla reszty o godz. 9.00 w Miejscowym Ośrodku Kultury „Strzelnica".

PTTS „BŚ" – zaprasza 4. 9. na wtorkową wycieczkę Čierne-Trójstyk-Jaworzynka-Bukowiec. Odjazd pociągiem z Cz. Cieszyna o godz. 6.19 do stacji Čierne – zastávka. Inf. 558 995 612.

PTM – Tradycyjne pożegnanie lata na Girowej 1. 9. Zbiórka przy pierwszej gospodzie na Hrczawie pomiędzy godz. 14-14.30.

▲ zaprasza na spotkanie członków i sympatyków PTM 7. 9. o godz. 19.00 do Pensjonatu Zameczek w Cz. Cieszynie przy ul. Jabłonkowskiej. W programie prof. Adam Wędrychowicz z Gliwic – „Problemy zwalczania raka w Polsce".

SKRZECZOŃ – Uwaga chórzyści! Pierwsza powakacyjna próba chóru mieszanego Hasło jest 3. 9. o godz. 18.00 w Domu PZKO.

ORŁOWA LUTYNIA – Klub Kobiet MK PZKO zaprasza na pierwsze powakacyjne spotkanie 3. 9. o godz. 16.00 do Domu PZKO.

▲ Pierwsza powakacyjna próba „Zaolzie" 6. 9. o godz. 19.00.

WĘDRYNIA – Klub Seniora MK PZKO przypomina, że autobus na wycieczkę 4. 9. odjeżdża o godz. 8.15 z Czarnowskiego i zatrzymuje się na przystanku autobusowym przy sklepie na Górnionce i przy Czytelni.

KARWINA – Zespół Przyjaźń zawiadamia, iż pierwsza powakacyjna próba chóru odbędzie się 3. 9. o godz. 17.45 w frysztackim Domu PZKO. Serdecznie zapraszamy aktualnych i wszystkich chętnych nowych śpiewaków.

BOGUMIN – Klub Kobiet zaprasza na pierwsze powakacyjne spotkanie do Domu PZKO 4. 9. o godz. 15.00.

SEP – Stowarzyszenie Elektrotechników Polskich w RC zaprasza 6. 9. o godz. 16.00 do Cz. Cieszyna, ul. Strzelnicza 28, na spotkanie członków i sympatyków, połączonego z prelekcją inż. F. Jeżowicza pt. „Energetyka w Kostaryce". Na spotkaniu można podjąć „Biuletyn SEP" nr 20.

CZ. CIESZYN – MK PZKO Centrum zaprasza na jednodniową wycieczkę autokarową 29. 9. na Słowację i do Polski. Zgłoszenia wraz z opłatą 200 Kc przyjmuje do 18. 9. p. J. Štirba, Cz. Cieszyn, Karwinska 11, Tel.: 558 736 818 (późnym wieczorem).

▲ Klub Kobiet zaprasza na spotkanie 4. 9. o godz. 15.00 do ogrodu p. Marcinek.

ORŁOWA – Zarząd MK PZKO z siedzibą w Porębie zaprasza na pożegnanie lata 8. 9. o godz. 14.00 do ogrodu przy świetlicy w Porębie. W programie zespół „Drops" z Olbrachcic.

UWAGA CHÓRZYŚCI HEJNAŁ-ECHO! – Próby chóru odbędą się wyjątkowo 7. 9. i 14. 9. o godz. 18.00.

OLBRACHCICE – pierwsza powakacyjna próba chóru mieszanego 4. 9. wyjątkowo o godz. 18.00, obecność konieczna – występ.

ZŚM – przypominamy wszystkim chórom, że na uroczystości wspomnieniowej na Żwirkowisku 8. 9. połączone chóry mają wykonać Gaude Mater, Hymn III Tysiąclecia oraz O ziemio polska. Próba o godz. 11.30, początek programu o godz. 12.30. Prosimy o liczny udział i jego potwierdzenie pod nr. tel. 608 949 670.

LESZNA DOLNA – MK PZKO zaprasza na festyn z okazji 60-lecia PZKO 15. 9. o godz. 14.00 do Domu PZKO. W programie zespoły „Młode Oldrzychowice" i „Zaolzie", muzyka DJ Bartnicki.

BYSTRZYCA – Klub Seniora przy PZKO zaprasza 5. 9. o godz. 18.00 na wykład prof. D. Kadłubca na temat: „Polska mniejszość, działalność, zadania".

CIERLICKO KOŚCIELEC – Komitet Organizacyjny 75. rocznicy tragedii ŻW zaprasza na uroczystość wspomnieniową 8. 9. O godz. 11.00 msza św. w kościele św. Wawrzyńca, godz. 12.30 rozpoczęcie uroczystości na Żwirkowisku. Imprezę uświetni Orkiestra Garnizonowa SP z Dęblina.

SPOTKANIE – Przypominamy koleżankom i kolegom, absolwentom Gimnazjum J. Słowackiego w Orłowej na Obrokach, rok matury 1955, że spotkamy się 4. 9. o godz. 15.00 w restauracji „Club" w Suchej Górnej.

Oferty

TAXI Trzyniec tel. 800 224 225. GL-488

MALOWANIE DACHÓW I ELEWACJI. Balicki, tel.: 558 742 469, 732 383 700. GL-503

USŁUGI – koparko-ładowarka, minikoparka, transport. Tel.: +48 603 642 369, +48 607 667 191, +48 607 660 838. Goleszów (k. Cieszyna). GL-504

Koncerty

TRZYNIEC – Parafia Luterańskiego Kościoła Ewang. A. W. zaprasza na Koncert Jubileuszowy z okazji 80-lecia założenia chóru ewangelickiego w Trzyńcu oraz 15-lecia chóru „Lutheran Chorus" 9. 9. o godz. 16.00 do kościoła ewangelickiego.

KAMIENIARSTWO
»OBELISK«
43-419 **Hażlach** k. Cieszyna
ul. Jastrzębska 1
NAJNIŻSZE CENY NA ŚLĄSKU CIESZYŃSKIM
Nasz przedstawiciel handlowy jest do Państwa dyspozycji
Mirosław Hołubek
tel. 776 296 099
lub 0048 516 193 726
Przyjazd do klienta z pełną ofertą obmiar, projekty, wyceny oraz wszelkie konsultacje są **BEZPŁATNE**
Szanowni Państwo, przed dokonaniem wyboru poznajcie naszą ofertę.
Serdecznie zapraszamy!
GL-413

głos LUDU
Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. ✦ Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu", ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn 737 01 ✦ Redaktor naczelny Beata Schönwald, *schonwaldova@glosludu.cz* ✦ Zastępca redaktora naczelnego Jacek Sikora, *sikoraj@glosludu.cz* ✦ Redaktor sportowy *bittmar@glosludu.cz*, 596 612 346 ✦ Redaktorzy terenowi ✦ *chlupova@glosludu.cz* ✦ *myszka@glosludu.cz* ✦ *radlowska@glosludu.cz* ✦ *sikorova@glosludu.cz* ✦ Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, fax: 558 740 044, e-mail: *info@glosludu.cz* ✦ *www.glosludu.cz* ✦ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i sobota ✦ Dostawę prenumeratorom prowadzi spółka Mediaservis, s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské náměstí 12D, P.O. BOX 351, Brno 659 51 ✦ Zamówienia – tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: *zakaznickecentrum@mediaservis.cz* ✦ Reklamacje – tel.: 800 800 890 ✦ Kolportaż: SmD, s.r.o., Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s.r.o. ✦ Druk: Druk: Ringier Print CZ, a.s. Ostrawa ✦ Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania ✦ Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 1212-4222.

Księgarnia Wirthualna

IRENA MATUSZKIEWICZ – »Przeklęte, zaklęte«

Wyd. „Prószyński i S-ka". Pięć kobiet, cztery pokolenia i jedno przekleństwo, które prawie sto lat temu spadło na babkę i objęło cały ród po kądzieli. Klątwa nie przestała działać, mimo że kobietom przyszło żyć w innych czasach, warunkach i miejscach. A i one same się zmieniały. Najstarsza z rodu, Marcysia, była analfabetką, jej wnuczka została lekarzem. Czy rzeczywiście przekleństwo Cyganki wpłynęło na życie pięciu kobiet, czy raczej one same pomogły losowi, by spełniło się to, co nieuchronne?

Książki można nabyć lub zamówić w Klubie Polskiej Prasy i Książki przy ul. Čapka w Cz. Cieszynie (nr tel. 558 740 226). **(kor)**

Krzyżówka

POZIOMO: 1. sędzia rozpoczynający bieg 6. instrument perkusyjny 9. stan w Górach Skalistych 10. Antka zafascynował 11. większa od cyfry 12. Leopold, poeta 13. najwyższy stopień uczucia przyjemności 17. odbicie piłki serwisowej 18. umie naśladować 21. sułtanat na Borneo 22. zarodek 26. Indianin z Minnesoty 27. wyborny grzyb jadalny 30. ZETOR 31. lokal dla pijaka 33. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE** (Autor kryminału: Erle Stanley Gardner) 34. firma auta i samoloty w Czechach produkująca 35. organizm żyjący w środowisku leśnym 36. dekoracyjna tkanina jedwabna 39. egipska bogini wszelkiej siły twórczej 40. chuderlak 44. cienka linka z ciężarkiem 45. trzeci w roku 48. najmniejsza jednostka organizacyjna harcerzy 49. przygnębiający sen 53. kolisty plac 54. konstrukcja gramatyczna, złożona z grup wyrazowych 55. bawidamek 56. wrażenie chłodu. 57. nowe srebro 58. dawna austriacka moneta zdawkowa.

PIONOWO: 1. letnia spiekota 2. Winnetou 3. okres godowy ryb 4. „taksówka" z Kalkuty 5. do papug zaliczany 6. metal o najwyższej temperaturze topnienia 7. skalę do pomiaru siły trzęsienia ziemi wymyślił 8. zakaz przywozu i wywozu towarów 14. wielka ilość czegoś 15. grubszy od gałęzi 16. kraina na Słowacji i w Polsce. 19. jezioro na Pojezierzu Olsztyńskim 20. hitlerowska policja polityczna 23. listek metalu 24. oddział chorób wewnętrznych 25. pospolity gryzoń 27. kopalnia po „naszymu" 28. pojęcie filozoficzne określające byt niezależny 29. telefon w wieżowcu 31. kursywa 32. szeroki topór o zakrzywionym ostrzu 36. Polo, słynny podróżnik 37. zamek nim otworzysz 38. urzędowa opłata 41. rzecz gorsząca 42. trójporozumienie z 1904-07 43. widowisko 46. rozgłos do zdobycia 47. obrońca czystych wód 50. nocny motyl leśny 51. bobas 52. łagodzi wstrząsy. **Opr. JO**

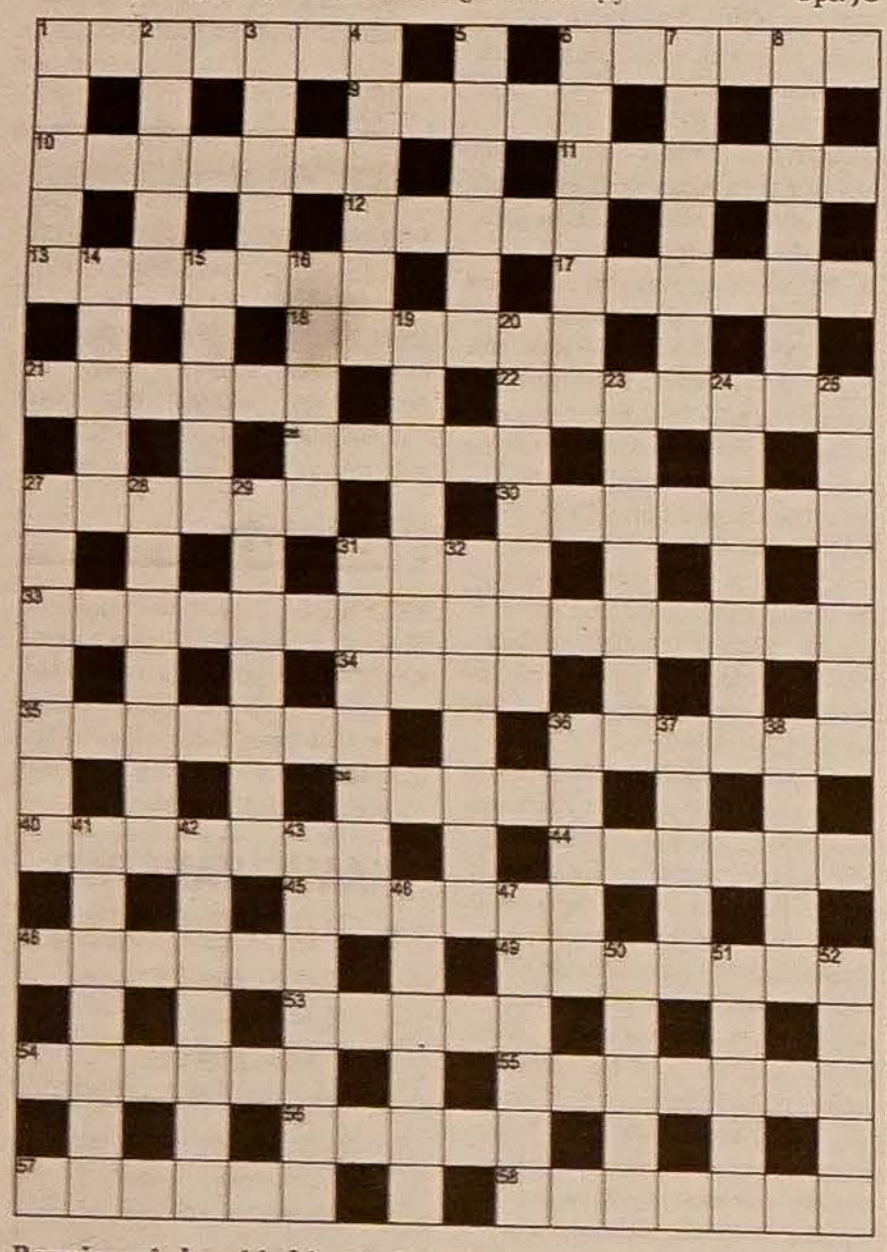

Rozwiązanie krzyżówki z 25 sierpnia:

Poziomo: 1. PACYFIK 6. PANAMA 9. ROSJA 10. GANDAWA 11. RUDERA 12. ŚLUZA 13. ZWIĄZEK 14. WIANEK 15. OPOKA 18. BALZAC 22. ANSZLUS 26. ZALEW 27. KOŁDRA 28. ANTCZAK 29. KAWAŁ 32. CYRANO DE BERGERAC 38. AREKA 39. EKSTREM 40. DZIKUS 41. ŁAWA 42. HUNCWOT 46. REALIA 50. BAUDA 53. STYREN 54. ZIELSKO 55. IBIZA 56. DRENAŻ 57. LINORYT 58. KHAKI 59. WATAHA 60. AUTOMAT.

Pionowo: 1. POGRZEB 2. CYNGIEL 3. FLASZKA 4. KRAŚKO 5. PSEUDO 6. PARAWAN 7. NĘDZARZ 8. MARCEAU 16. PULOWER 17. KAWAŁEK 19. AZORY 20. ZADRA 21. CZAKO 23. SZTAG 24. LAZUR 25. SZKIC 30. ADAMITA 31. ABELARD 32. CZECH 33. RUSIN 34. NAREW 35. RADAR 36. ELIZA 37. AGUTI 43. USTERKA 44. CYRANKA 45. OBNIŻKA 47. ETERNIT 48. LUSTRUM 49. ANORTYT 51. UNIKAT 52. AZALIA.

Wśród autorów poprawnych rozwiązań rozlosowana zostanie książka **„Wiersze – Henryk Jasiczek"**. Termin nadsyłania rozwiązań upływa w piątek 7. 9. br. o godz. 12.00. Nagrodę (do odbioru w redakcji) za rozwiązanie krzyżówki z ub. soboty otrzymuje: **Maria Branna** – Jabłonków.

Wydarzenia Sportowe

ROZEGRANA AWANSEM 15. KOLEJKA MISTRZOSTW WOJEWÓDZTWA:

Liderzy nie zwalniają tempa

• **L. PIOTROWICE – FK BOGUMIN 0:1 (0:1). Bramka: 17. Neuwirth. Sędziował Batrla. CZK: 37. Krul, 49. Hojdysz (P), 78. Pluta (B). W. 250.** Trwa dobra passa bogumińskich piłkarzy. Podopieczni trenera Leonidisa Pavlidisa nadal nie zaznali goryczy porażki, sięgając w Piotrowicach po trzecie zwycięstwo w tym sezonie. W 17. minucie po rzucie wolnym Kubinskiego najlepiej w polu karnym zorientował się Neuwirth, strzelając jedynego gola w meczu. Po dwóch czerwonych kartkach gospodarzy mecz przerodził się w pokazówkę Bogumina. Tylko zasługą bramkarza Sabeli do końca utrzymał się wynik 0:1. Piotrowicki golkiper brawurowo wybronił czyste okazje Sittka, Potůčka i Neuwirtha. **PIOTROWICE:** Sabela – Krul, Wrubel (67. Skřížovský), Wojnarovský, Bláha – Hanzel (72. Boor), Kulhánek, Šajben, Hojdysz – Robenek, Kumpán. **BOGUMIN:** Maslák – Pluta, Ďuriš, Kempný (86. Rodek), Tvrdý – Fluxa (62. Motloch), Bajnar, Sittek, Kubinski – Ciesarik (82. Potůček), Neuwirth.

• **BYSTRZYCA – LICHNOW 3:1 (2:1). Bramki: 15. i 44. Př. Zbončák, 60. Škarka – 27. Beneš. Sędziował Lalík. W. 150.** Bystrzyczanie w roli beniaminka rozgrywek radzą sobie nad wyraz dobrze. Z Lichnowem drużyna Dušana Zbončáka nie miała ciężkiej przeprawy. Po akcji Hudzieczka na 1:0 trafił Přemek Zbončák, który w 44. minucie z rzutu rożnego podwyższył na 2:1. W 60. minucie Škarka strzałem głową poprawił na 3:1, a kolejnych czterech goli do siatki Lichnowa nie uznał sędzia liniowy Křenek. – *Sędzia Křenek spartaczył robotę, to było coś strasznego* – skomentował dla „GL" słaby występ arbitra liniowego **Dušan Zbončák**. **BYSTRZYCA:** Cymorek – Szturc, Bauman, Hrazdílek, Škarka – Klus, Komár, Faruga, Hradečný – Hudzieczek, Zbončák.

Fot. IVO DUDEK

Bogumiński obrońca Lukáš Pluta z (lewej) w pojedynku z Arturem Wojnarovskim.

• **PUSTA POLOM – IRP CZ. CIESZYN 3:1 (0:1). Bramka dla IRP: 33. Fizek. Sędziował Takáč. CZK: 72. Blažek. W. 150.** Ekipa Vlastimila Kuli dobrze zagrała tylko w pierwszej połowie. Po akcji Zimy i błędzie bramkarza na 0:1 trafił Fizek. – *Zamiast strzelić do przerwy drugiego gola, niepotrzebnie oddaliśmy inicjatywę gospodarzom* – powiedział „GL" trener IRP **Vlastimil Kula**. Po zmianie stron gra przyjezdnych runęła niczym domek z kart. Cieszynianie stracili w łatwy sposób trzy bramki, a trener Kula nabawił się kilku dostojnych zmarszczek. W 72. minucie czerwony kartonik otrzymał Blažek, po głupim i niepotrzebnym faulu. **CZ. CIESZYN:** Szkutek – Gebel, Rac, Grygar, Popelka – Zima, Turoň, Zabelka (75. Pszczolka), Fizek – Šmahaj (78. Blažek), Ga[illegible] (60. Čonka).

• **BANIK OLBRACHCICE – FR[illegible]DLANT N. O. 5:3 (2:1). Bramki d[illegible] gospodarzy: 2., 15. i 73. Fri[illegible]ský, 53. i 63. Matykiewicz. Sędz[illegible]wał Christoph. W. 100.** Banik [illegible] trzech piłkarzy z podstawowego składu (Dorozlo, Goj, Heke[illegible]) hokejowym stylu rozbił ekipę Fr[illegible]dlantu. Hattrickiem popisał [illegible] Příborský, który obok Kuli zaliczany do najlepszych zawodników w meczu. – *Szansę otrzymało kilku piłkarzy z ławki rezerwowych i moim zdaniem nie zawiedli* – powiedział „GL" trener Olbrachcic Tomáš Ga[illegible]**rvenka**. Przy stanie 4:1 gospodarze zagrali poniekąd ryzykownie w obronie, ofensywny futbol miał się jednak podobać. **OLBRACHCICE:** Jaček – Čoček, Sikora, Mi[illegible] Orlický – Novák, Smékal, Wojnar, Kula – Matykiewicz (74. Ne[illegible]) Příborský (90. Dustor).

Lokaty: 1. Petrzkowice 12 [illegible] Bogumin 10, 3. Bystrzyca 10, 4. [illegible] brachcice 8, 10. L. Piotrowice 4, [illegible] Cz. Cieszyn 3 pkt.

JANUSZ BITTMAN

Ruszył »Pegres Cup«

Wczoraj rozpoczął się w Hawierzowie tradycyjny Pegres Cup, międzynarodowy turniej w florbalu. W 10. edycji imprezy startuje również młodzieżowa reprezentacja Polski i RC do lat 19. Do największych faworytów należy beniaminek szwajcarskiej ligi, NLA UHC Grünenmatt - triumfator ostatnich dwóch edycji „PC". Barw czeskiej ekstraklasy bronią cztery zespoły: Pegres Torpedo Hawierzów, Pepino Ostrawa, 1. SC SSK Witkowice oraz Bulldogs Brno, nie brakuje też reprezentanta drugiej czeskiej ligi – klubu TJ Znojmo. Finał turnieju zaplanowano na jutro (15.00).

Pegres Cup jest idealną okazją do sprawdzenia formy przed startem nowego ekstraligowego sezonu. Czeska najwyższa klasa rozgrywek rusza 15 września. **(jb)**

Sport Polski

• **TENISOWY US OPEN: RADWAŃSKA ZAGRA Z SZARAPOWĄ.** Agnieszka Radwańska zagra w trzeciej rundzie wielkoszlemowego turnieju US Open, rozgrywanego na twardych kortach Flushing Meadows w Nowym Jorku. Rozstawiona z numerem 30. Polka pokonała w drugiej rundzie Francuzkę Virginie Razzano 6:2, 6:3 i w trzeciej rundzie zmierzy się z Rosjanką Marią Szarapową (rozstawioną z numerem 2.).

• **LEKKOATLETYCZNE MŚ: BRĄZ ANNY JESIEŃ.** W mistrzostwach świata Polacy zdobyli już dwa brązowe medale. Do brązowego w [illegible] 400 m ppł. Marka Plawgi dołączyła w czwartek na tym samym dystansie Anna Jesień. Wczoraj do finału w biegu na 1500 m awansowała Lidia Chojecka, w finale wystąpi też sztafeta mężczyzn 4x100 m. **(jb)**

Pod Prysznicem

Sprawa Horvátha

Wzeszłym roku w wielkim stylu prowadzono w naszym kraju kampanię przeciwko przejawom rasizmu. Ówczesny piłkarz Sparty Praga Tomáš Sivok nawoływał do polubienia wszystkich kolorów skóry, rzucający się w oczy billboard z hasłem „Lubię kolory" był całkiem trafnym pomysłem na walkę z ksenofobią. Tym bardziej nie potrafię zrozumieć zachowania kapitana Sparty Praga Pavla Horvátha, który w ostatniej kolejce ligowej wyraźnie podniósł rękę w nazistowskim pozdrowieniu w stronę swoich pseudokibiców. Kto jak kto, ale Horváth zawsze kreował się na kosmopolitę. Grał m.in. w Japonii, gdzie przejawy rasizmu są sprawą nieznaną, spacerował też po boiskach Portugalii oraz Turcji i wizerunek faszysty po prostu do niego nie pasuje. Nasuwają się więc dwa wytłumaczenia. Albo chodziło o nietypową rozgrzewkę prawej ręki, albo też sprawdziła się teoria lansowana przez większość kobiet, że futbol powoduje zanik szarych komórek. **(jb)**

Nasza oferta

PIŁKA NOŻNA – I liga: Ostrawa – Pilzno (dziś, 19.00). **II liga:** Fulnek – Trzyniec (dziś, 17.00). **MŚLF:** Brzecław – Karwina (dziś, 16.30). **DYWIZJA:** Orłowa – Bohusławice (dziś, 10.15), Napajedla – Hawierzów (dziś, 16.30). **MISTRZOSTWA WOJEWÓDZTWA:** Poruba – Olbrachcice (dziś, 10.15), Petrzkowice – Cz. Cieszyn, L. Piotrowice – Frydlant n. O., Bogumin – Stare Miasto (dziś, 16.30), Bystrzyca – Liskowiec (jutro, 16.30). **I A KLASA – gr. B:** Dziećmorowice – Wędrynia, Lutynia D. – Bruszperk, Stonawa – Stare Miasto (dziś, 16.30), Raszkowice – Śmiłowice (jutro, 16.30). **I B KLASA – gr. C:** Sj Pietwałd – Zabłocie, Sucha G. – Sedliszcze, Mosty – Gnojnik, G. Błędowice – Jabłonków (dziś, 16.30), Gródek – Oldrzychowice, Niebory – Nydek (jutro, 16.30). **MISTRZOSTWA POWIATU F-M:** Dobratice – Milików (dziś, 16.30), Piosek – Baszka (jutro, 16.30). **ROZGRYWKI POWIATU F-M:** Czeladna B – Nawsie, Śmiłowice B – Wojkowice (dziś, 16.30), Bukowiec – Tr[illegible]szonowice (jutro, 16.30). **MISTRZOSTWA POWIATU KARWIŃSKIEGO:** Dąbrowa – Hawierzów B, F. Orłowa – Bogumin B, V. Bogumin – Cierlicko, Domasławice – [illegible] Piotrowice, L. Łąki – Wierzniowice, TJ Pietwałd – Żabków G. (dziś, 16.30), Sn Orłowa – B. Rychwałd (jutro, 16.30). **(jb)**